

**UCHWAŁA NR XLIV/258/2021
RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów
na lata 2021 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, ze zm.) oraz art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), Rada Miejska Mieroszowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów na lata 2021 – 2027, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mieroszowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Violetta Kopka

Uzasadnienie

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów na lata 2021 – 2027

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zmianami), do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b ww. ustawy gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

Strategia, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Celem Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów na lata 2021-2027 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Mieroszów. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Z tych względów przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik nr 1

do uchwały Nr XLIV/258/2021

Rady Miejskiej Mieroszowa

z dnia 30.12.2021 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIEROSZÓW NA LATA 2021 - 2027

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	8
CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
Informacje ogólne	15
Struktura demograficzna mieszkańców	16
Infrastruktura społeczno- techniczna	18
Oświata	18
Opieka Zdrowotna	21
Bezpieczeństwo	24
Kultura i sport	26
Turystyka i rekreacja	31
Rynek pracy	35
Gospodarka	36
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIEROSZÓW	37
Problemy w obszarze pomocy społecznej	39
Bezrobocie	45
Bezdomność	46
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	47
Alkoholizm	47
Narkomania	54
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	55
Ubóstwo	69
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	72
Przemoc w rodzinie	74
Problemy w środowisku szkolnym	82
Używanie substancji psychoaktywnych	82
Przemoc rówieśnicza	89
Cyberprzemoc	91

Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze.....	92
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	96
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	106
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	116
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	118
SPIS TABEL	119
SPIS RYSUNKÓW	121
SPIS WYKRESÓW	121
BIBLIOGRAFIA.....	123
Spis publikacji.....	123
Źródła internetowe	125

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „*opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ Ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021 r. poz. 1119 t.j.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 t.j.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 t.j.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 t.j.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

Celem poniższej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Mieroszów. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno- gospodarczej w gminie Mieroszów przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie lipiec - wrzesień 2021 r.

W badaniach ankietowych wzięło udział:

- 50 dorosłych mieszkańców gminy Mieroszów; w tym 38 kobiet oraz 12 mężczyzn,
- 38 uczniów klas piątych i szóstych; w tym 17 dziewcząt i 21 chłopców,
- 77 uczniów klas siódmych i ósmych; w tym 38 dziewcząt i 39 chłopców,
- 19 nauczycieli,
- 54 rodziców; w tym 50 kobiet i 4 mężczyzn,
- 10 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 17 osób z niepełnosprawnościami; w tym 12 kobiet i 5 mężczyzn.

Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród badanych mieszkańców gminy Mieroszów był przedział 31-60 lat, stanowiący 78,00% ogólnej próby badawczej. Kolejno 12,00% ankietowanych stanowiły osoby w wieku powyżej 60 lat, 8,00% to osoby w przedziale wiekowym 20-30 lat, a pozostałe 2,00% to osoby do 19 roku życia.

Z kolei, różnicując próbę badawczą według poziomu wykształcenia okazało się, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym tj. 68,00%. 10,00% wszystkich badanych to mieszkańcy gminy z wykształceniem średnim. Posiadanie wykształcenia zawodowego oraz podstawowego deklarowało po 8,00% badanych, natomiast 4,00% to osoby z wykształceniem gimnazjalnym. Pozostałe 2,00% ankietowanych posiadało wykształcenie policealne.

Wśród ankietowanych 78,00% stanowiły osoby będące aktywne zawodowo. Następnie w kolejności plasowały się następujące grupy respondentów: nieaktywni zawodowo - 12,00% oraz emeryci/renciści - 10,00%.

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące 4 osobowe i 2 osobowe gospodarstwa domowe (po 30,00%). Następnie 20,00% to osoby wskazujące 3 osobowe gospodarstwa domowe. 10,00% ankietowanych stanowiły osoby reprezentujące 1 osobowe gospodarstwa domowe. Po 4,00% respondentów wskazało 5 i 6 osobowe gospodarstwa domowe, a pozostałe 2,00% to osoby reprezentujące 10 osobowe gospodarstwa domowe.

Wśród badanych uczniów klas piątych i szóstych 55,26% to uczniowie klas piątych, natomiast pozostałe 44,74% to uczniowie klas szóstych. 39,47% badanych to uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Janusza Korczaka w Sokołowsku, kolejno 36,84% stanowili uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie, a pozostałe 23,68% to uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Kowalowej.

W grupie badanych uczniów klas siódmych i ósmych 59,74% to uczniowie klas siódmych, natomiast 40,26% to uczniowie klas ósmych. Najliczniej reprezentowaną grupą wśród badanych z klas siódmych i ósmych to uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie tj. 45,45%, kolejno 37,66% respondentów to uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Kowalowej. Pozostałe 16,88% to uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Janusza Korczaka w Sokołowsku.

Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród badanych osób niepełnosprawnych był wiek powyżej 60 roku życia stanowiący 76,47%, pozostałe 23,53% to osoby w przedziale wiekowym 31-60 lat.

Wśród ankietowanych 47,06% to osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, kolejno 41,18% to osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności, natomiast 11,76% ankietowanych to osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Z kolei, różnicując próbę badawczą według poziomu wykształcenia 35,29% badanych osób niepełnosprawnych posiadało wykształcenie podstawowe, po 29,41% stanowiły osoby mające wykształcenie zawodowe i średnie, a pozostałe 5,88% badanych to osoby z wykształceniem policealnym.

Wśród badanych rodziców najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające dwójkę dzieci (59,26%), a kolejno osoby posiadające jedno dziecko (18,52%) oraz cztery i więcej (14,81%). Pozostałe 7,41% badanych posiadało trójkę dzieci.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Mieroszów na lata 2021- 2027 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna: zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Mieroszów wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia.

Część programowa: zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy Mieroszów na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań.

Część wdrożeniowa: obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów na lata 2021-2027 zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to między innymi dokumenty takie jak:

❖ **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (*Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*)**

Agenda została przyjęta przez 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Dokument wskazuje 17 celów oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Jest to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.¹

❖ **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**

Dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia powstawała w latach 2011-2012. Uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w tym okresie. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008 – 2009 uzupełnione zostały o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym.

Głównym celem określonym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie.

¹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj/agenda-2030>

Do każdego z obszarów przedstawiono również kierunki interwencji, czyli działań do podjęcia w perspektywie do 2030 r. służących osiągnięciu celu głównego Strategii.

- I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki (modernizacja):
 - 1.1 Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna
 - 1.2 Polska Cyfrowa
 - 1.3 Kapitał ludzki
 - 1.4 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
- II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja):
 - 2.1 Rozwój regionalny
 - 2.2 Transport
- III. Efektywność i sprawność państwa (efektywność)
 - 3.1 Kapitał społeczny
 - 3.2 Sprawne państwo²

❖ **Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.

² <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-zarzadzanie-rozwojem>

Najważniejsze efekty długookresowe dla gospodarki to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu. Przyczyni się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej. W sferze instytucjonalnej efektem realizacji Strategii będzie państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co będzie przejawiało się w poprawie jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi. W sferze społecznej efekty realizacji Strategii to ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju.³

❖ **Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Rozwój kapitału ludzkiego i spójności społecznej przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe do realizacji, których osiągnięcie powinno przyczynić się do rozwiązania najważniejszych problemów, których doświadcza polska gospodarka i polskie społeczeństwo, tj. niedostatecznych kompetencji, niewystarczającej opieki zdrowotnej, problemów demograficznych oraz ubóstwa.

Cel 1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel 2. Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.

Cel 3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel 4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.⁴

³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>

⁴ <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-strategii-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-do-roku-2020--z-perspektywa-do-2030-r>

❖ **Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030**

W dokumencie określono wizję przyszłościowego rozwoju regionu jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć ma realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.⁵

❖ **Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2020-2025**

Dokument obejmuje syntezę informacji o Gminie, zawierający diagnozę strategiczną, ocenę wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań jej rozwoju, w wyniku których został określony plan strategiczny wyznaczający wizję, misję, obszary strategicznej interwencji oraz przyporządkowane im cele szczegółowe polityki rozwoju i propozycje działań i zadań do realizacji. Ich realizacja ma na celu rozwój Gminy Mieroszów jako gminy spełniającej oczekiwania mieszkańców, atrakcyjnej dla turystów i przyjaznej dla przedsiębiorców.⁶

Cel 1: Wizerunek, promocja, komunikacja i współpraca:

- 1.1 Promocja i wzmocnienie rozpoznawalności gminy w kraju i za granicą.
- 1.2 Budowa sprawnego systemu komunikacji z mieszkańcami.
- 1.3 Zapewnienie dostępu do nowoczesnych, wysokiej jakości usług publicznych.
- 1.4 Rozwój współpracy wewnętrznej i zewnętrznej.

⁵ http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/SRWD/projekt_strategii/SRWD_2030.pdf

⁶ https://bip.mieroszow.pl/downloads/konsultacje_spooleczne/28082019/PROJEKT_STRATEGII_ROZOWJU_GMINY_MI_EROSZOW_NA_LATA_2020-2025.pdf

Cel 2: Przedsiębiorczość i cyfryzacja:

- 2.1 Wspieranie rozwoju i promocja przedsiębiorczości.
- 2.2 Budowanie wewnętrznej sieci powiązań i kooperacji samorządu lokalnego z przedsiębiorstwami.
- 2.3 Poprawa łączności cyfrowej.

Cel 3: Infrastruktura i ochrona środowiska:

- 3.1 Rozwój infrastruktury i poprawa dostępności komunikacyjnej.
- 3.2 Rozwój infrastruktury technicznej.
- 3.3 Ochrona i przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
- 3.4 Dostosowanie do zmian klimatu.

Cel 4: Edukacja, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo:

- 4.1 Zapewnienie wysokiej jakości usług wychowania i edukacji.
- 4.2 Poprawa dostępności i zapewnienie wysokiej jakości usług ochrony zdrowia.
- 4.3 Poprawa dostępności i zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych.
- 4.4 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Cel 5: Kultura, sport, rekreacja i turystyka:

- 5.1 Rozwój funkcji turystycznej gminy.
- 5.2 Zapewnienie wysokiej jakości oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.
- 5.3 Zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni.

Cel 6: Rewitalizacja i mieszkalnictwo:

- 6.1 Rewitalizacja i tworzenie nowych otwartych przestrzeni publicznych.
- 6.2 Poprawa jakości i dostępności do zasobów mieszkaniowych.

❖ Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2021-2030

Zadaniem dokumentu jest wytyczenie kierunków działania, które służyć mają realizacji wizji przyszłości powiatu. Przedmiotowa strategia w swych zapisach nie ogranicza się tylko do zadań realizowanych w sferze pomocy społecznej, ale umożliwia realizację zadań dla instytucji działających w sferze polityki społecznej w powiecie, które mają przyczynić się do poprawy

warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.⁷

Cel 1: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych:

- 1.1 Stworzenie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 1.2 Rozwój działań wspierających rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych.
- 1.3 Wsparcie osób niepełnosprawnych na rynku pracy.
- 1.4 Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Cel 2: Wspieranie rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu:

- 2.1 Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- 2.2 Rozwój systemu pieczy zastępczej.
- 2.3 Pomoc w usamodzielnianiu się wychowanków z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Cel 3: Ograniczenie skali bezrobocia i minimalizacja jego skutków:

- 3.1 Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców powiatu wałbrzyskiego.
- 3.2 Promocja przedsiębiorczości.
- 3.3 Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie społeczne, Zakłady Aktywności Zawodowej, Centrum Integracji Społecznej).

Cel 4: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie:

- 4.1 Rozwój form pomocy i wsparcia skierowanych do osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 4.2 Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problematyki przemocy.
- 4.3 Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- 4.4 Tworzenie i wzmocnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

⁷ <https://bip.powiatwalbrzyski.pl/attachments/download/1062>

❖ **Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 roku**

Dokument wyznacza kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła funkcjonować i rozwijać się.⁸

Cel 1: Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy:

- 1.1 Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość.
- 1.2 Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna.

Cel 2: Rewitalizacja:

- 2.1 Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania.
- 2.2 Sprawna i efektywna infrastruktura.
- 2.3 Aktywna i zdrowa społeczność.

Cel 3: Współpraca i integracja:

- 3.1 Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca.
- 3.2 Trwałe partnerstwo.

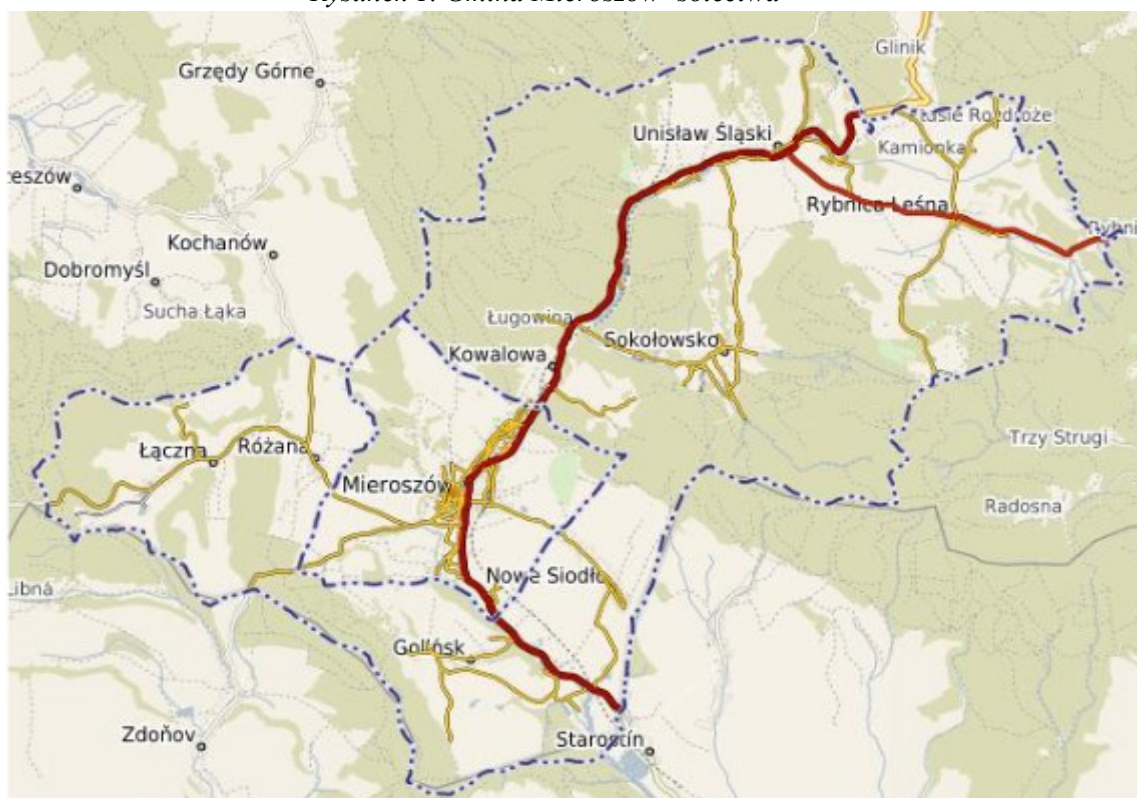
⁸ https://um.walbrzych.pl/sites/default/files/pliki/gospodarka/strategia_rozwoju_aglomeracji_walbrzyskiej_do_2030_r.pdf

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Informacje ogólne

Gmina Mieroszów to gmina miejsko-wiejska, położona w województwie dolnośląskim, w powiecie wałbrzyskim. Gmina Mieroszów położona jest na obszarze 76 km², co stanowi 17,7% powiatu wałbrzyskiego. Od północy graniczy z gminami powiatu wałbrzyskiego: Czarny Bór, Boguszków-Gorce i miastem na prawach powiatu Wałbrzych, od wschodu z gminami Jedlina Zdrój i Głuszyca, a od północnego-zachodu z gminami powiatu kamiennogórskiego: Kamienna Góra i Lubawka. Południową granicę Gminy wyznacza granica państwa – polsko-czeska. Gmina położona jest około 100 km od stolicy regionu – Wrocławia, w pobliżu głównych miast: Wałbrzych 17 km, Kamienna Góra 22 km, Jawor i Jelenia Góra 56 km, Legnica 58 km. Gminę tworzy miasto Mieroszów oraz sołectwa: Golińsk, Kowalowa, Łączna, Nowe Siodło, Różana, Rybnica Leśna, Sokółwsko, Unisław Śląski.

Rysunek 1. Gmina Mieroszów- sołectwa

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2020 r. gmina Mieroszów liczyła 6 586 mieszkańców; z czego 52,11% stanowią kobiety (3 432), a 47,89% mężczyźni (3 154). Współczynnik feminizacji dla gminy Mieroszów wynosi 109 (na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet). Biorąc pod uwagę ostatnie lata można zauważyć, iż z każdym rokiem liczba mieszkańców stopniowo maleje.

Wykres 1. Podział mieszkańców na płeć- statystyki na rok 2020

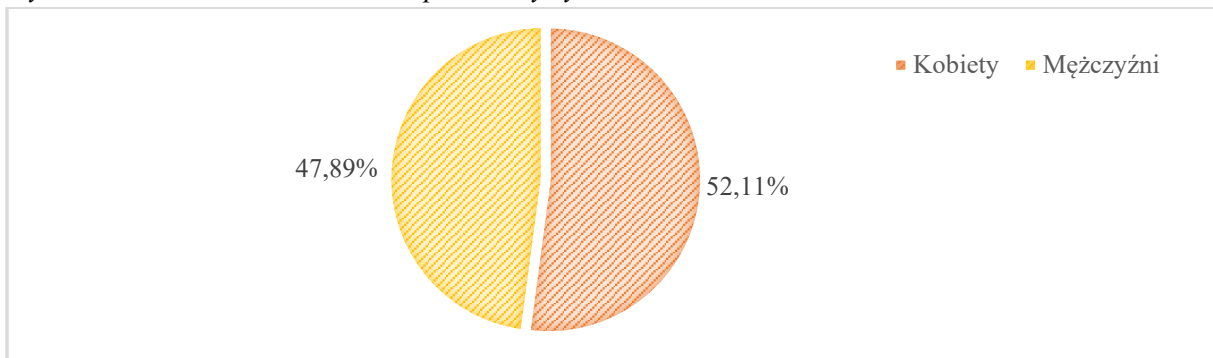

Tabela 1. Liczba mieszkańców w latach 2015- 2020

Liczba mieszkańców	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem; w tym:	6 992	6 948	6 935	6 866	6 760	6 586
Kobiety	3 646	3 627	3 628	3 575	3 531	3 432
Mężczyźni	3 346	3 321	3 307	3 291	3 229	3 154

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku w gminie zarejestrowano 69 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 91 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi -22. W tym samym roku 1 osoba zameldowała się z zagranicy oraz zarejestrowano 18 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -17.

Gminę Mieroszów cechuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2020 roku wyniósł -65. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -9,68 na 1000 mieszkańców. Uściślając, w 2020 roku w gminie odnotowano 36 urodzeń dzieci, w tym 14 dziewczynek i 22 chłopców. W tym samym czasie doszło do 101 zgonów, co odpowiada 15,04 zgonom na 1000 mieszkańców.

Tabela 2. Przyrost naturalny w latach 2015-2020

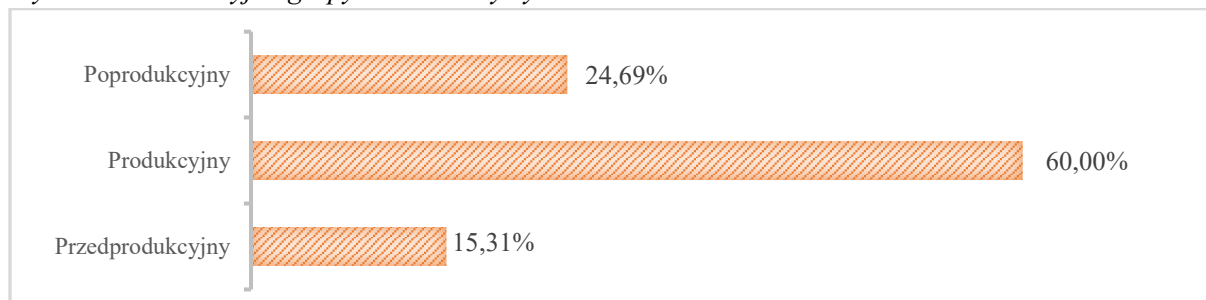
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przyrost naturalny, ogółem w tym:	-55	-59	-25	-41	-60	-65
Kobiety	-35	-39	-21	-22	-27	-36
Mężczyźni	-20	-20	-4	-19	-33	-29
Urodzenia żywe ogółem, w tym:	45	49	50	47	44	36
Kobiety	19	18	15	23	20	14
Mężczyźni	26	31	35	24	24	22
Zgony ogółem, w tym:	100	108	75	88	104	101
Kobiety	54	57	36	45	47	50
Mężczyźni	46	51	39	43	57	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

60,00% mieszkańców gminy Mieroszów jest w wieku produkcyjnym, 15,31% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 24,69% w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla gminy Mieroszów jest równy 66,6. Jest on niższy w porównaniu do województwa dolnośląskiego (69,0) oraz do całego kraju (68,0).⁹

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁹ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/665#>

Infrastruktura społeczno- techniczna

Oświata

Na terenie gminy Mieroszów działają łącznie trzy przedszkola samorządowe:

- Przedszkole Miejskie w Mieroszowie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Przedszkole Gminne w Sokołowsku,
- Oddział przedszkolny w Publicznej Szkole Podstawowej w Kowalowej.

W roku 2019 w gminie Mieroszów mieściły się 3 przedszkola, w których do 8 oddziałów uczęszczało 152 dzieci. Dostępnych było 190 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Mieroszów mieściły się 3 przedszkola, w których do 9 oddziałów uczęszczało 155 dzieci. Dostępnych było 140 miejsc. Można zatem stwierdzić, iż na terenie gminy Mieroszów aktualnie mamy do czynienia z dobrą dostępnością do infrastruktury przedszkolnej.

Tabela 3. Placówki wychowania przedszkolnego na terenie gminy

	2017	2018	2019
Placówki wychowania przedszkolnego:	3	4	3
Miejsca w placówkach	195	190	190
Oddziały	8	9	8
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	163	157	152

Źródło: GUS

Aktualnie na terenie gminy Mieroszów działa jeden Klub Malucha „Akademia Misiowa” w Mieroszowie dla dzieci do lat 3.

Na terenie gminy Mieroszów funkcjonują trzy szkoły podstawowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Mieroszowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kowalowej,
- Zespół Szkolno- Przedszkolny Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Sokołowsku.

W Nowym Siodle w gminie Mieroszów znajduje się również Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy, który posiada Szkołę Podstawową oraz Branżową Szkołę I Stopnia o kierunku kucharza. Szkoła przeznaczona jest dla dzieci, które posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Na jeden oddział w szkole podstawowej przypada 12 uczniów. W roku szkolnym 2019 w szkołach podstawowych na terenie gminy uczyło się łącznie 473 uczniów. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba uczniów szkół podstawowych wzrosła o 14,43%.

Tabela 4. Szkoły podstawowe na terenie gminy

	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	417	488	473

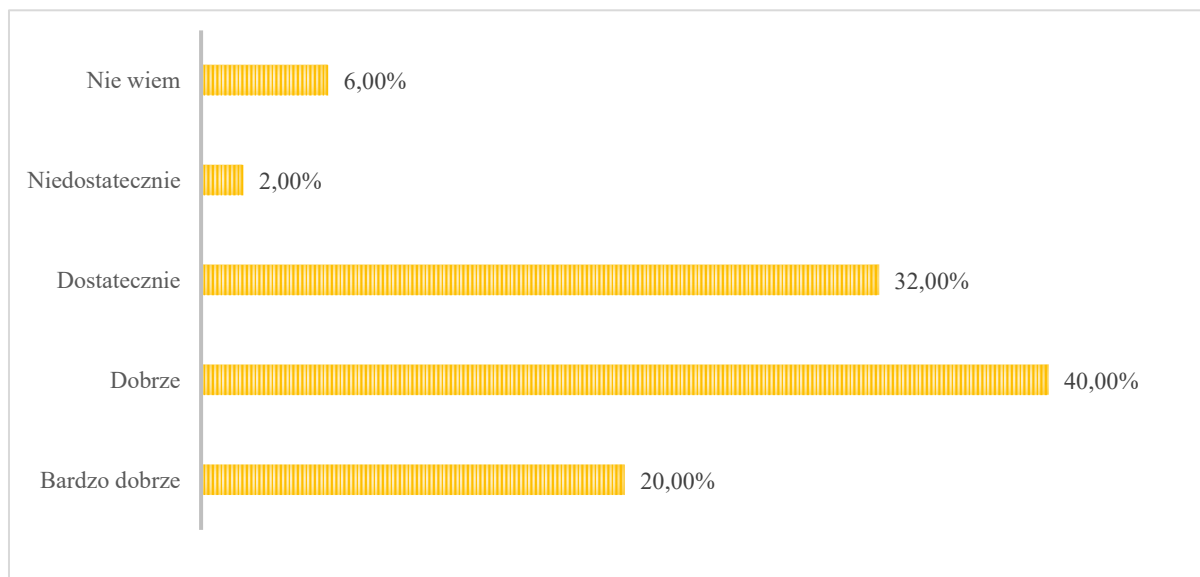
Absolwenci szkół podstawowych mają możliwość kontynuowania nauki w szkołach publicznych i niepublicznych, znajdujących się na obszarze powiatu wałbrzyskiego. Są to placówki o profilu ogólnokształcącym, technicznym oraz zawodowym. Na terenie gminy funkcjonuje również Branżowa Szkoła I stopnia w Nowym Siodle.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 50 dorosłych mieszkańców gminy Mieroszów. Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, 42,00% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, natomiast 26,00% stwierdziło, że oferta gminy w tym zakresie nie jest wystarczająca. Pozostałe 32,00% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 34,00% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 34,00% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 32,00% respondentów nie wyraziło swojej opinii. Ponadto 40,00% badanych oceniło na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół w gminie.

Tabela 5. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi

Czy oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi zaspokaja potrzeby mieszkańców?	Tak	Nie	Nie wiem
Opieka na dziećmi do lat 3	42,00%	26,00%	32,00%
Opieka przedszkolna	34,00%	34,00%	32,00%

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcom gminy Mieroszów zapewniają następujące przychodnie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "TELLMED" w Mieroszowie,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Piotr Polański w Mieroszowie.

Opiekę całodobową zapewnia Specjalistyczny Szpital im. dr Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu.

Według danych przekazanych przez NZOZ „TELLMED” liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ oraz pod opieką pielęgniarek to ok. 2500 osób. NZOZ „TELLMED” nie uczestniczył w żadnym programie profilaktycznym. Usługi oferowane przez NZOZ „TELLMED” to świadczenia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w pełnym zakresie oraz świadczenia Ambulatoryjnej Opieki Zdrowotnej tylko w zakresie Ginekologiczno-Położniczej. W roku 2020 ograniczone zostały świadczenia zdrowotne w związku z wprowadzeniem reżimów pandemii. Według danych NZOZ „TELLMED” na przestrzeni lat 2018-2020 zwiększyła się liczba osób zwanych antyszczepionkowcami, co zagraża programowi szczepień na rok 2021 i jego głównym założeniem walki z Covidem.

Analizując dane przekazane przez NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Piotr Polański zauważyć można jak na przestrzeni trzech ostatnich lat zmniejszyła się liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych.

Tabela 6. Realizowane programy profilaktyczne

Realizowane programy profilaktyczne	2018	2019	2020
Program profilaktyczny Chorób Układu Krążenia (NFZ)	110	88	0
Program wczesnego wykrywania chorób reumatologicznych (Ministerstwo. Zdrowia)	24	18	4
Program wykrywania Nowotworów Głowy i Szyi (Ministerstwo Zdrowia)	10	15	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego

Według danych NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ oraz pielęgniarek zmalała w 2020 roku w stosunku do lat poprzednich.

Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek

	2018	2019	2020
Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ	3150	3170	3115
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	3150	3170	3115

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego

Wykaz świadczonych usług przez NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego:

- Podstawowa opieka zdrowotna w ramach kontraktu z NFZ (świadczenia lekarza i pielęgniarki POZ),
- Poradnia prenatalna (kontrakt z NFZ),
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna (kontrakt z Ministerstwem Edukacji),
- Punkt badania słuchu (nieodpłatnie dla mieszkańców gminy),
- Poradnia kardiologiczna (komercyjnie),
- Poradnia laryngologiczna (komercyjnie).

Według obserwacji NZOZ Praktyki Lekarza Rodzinnego na przestrzeni lat 2018-2020 zauważyć można stale narastający problem z wykluczeniem społecznym kolejnych grup tj. seniorzy, bezrobotni i młodzież oraz stale narastający problem alkoholizmu wśród pacjentów. Wzrost ilości chorób na tle depresji oraz zachorowań na choroby nowotworowe. Problemy z otyłością pacjentów i schorzenia wynikające na tym tle. Coraz większa ilość pacjentów ze schorzeniami kardiologicznymi (zawały, niewydolności serca, nadciśnienie) oraz ograniczona oferta zajęć promujących zdrowy tryb życia. W 2020 roku odczuwalne były skutki pandemii zarówno w postaci zaburzeń emocjonalnych, otyłości oraz bezpośrednio – wzrostu ilości pacjentów ze szkodami pocovidowymi w obrębie układu oddechowego.

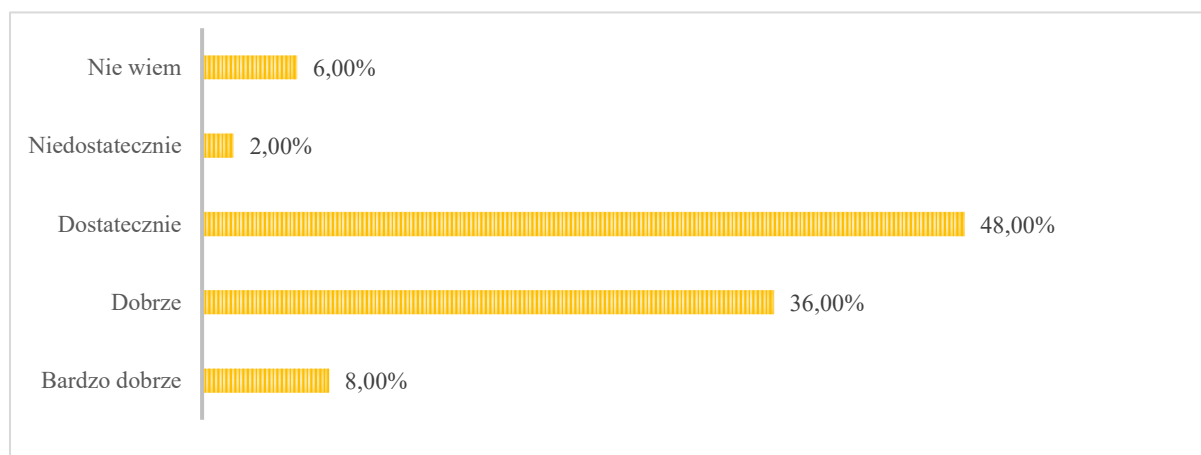
W roku 2020 udzielono łącznie 31 993 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz 30 352 porad w ramach opieki podstawowej.¹⁰

¹⁰ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/665>

Na terenie gminy działa jedna ogólnodostępna apteka, oraz dwa gabinety stomatologiczne.

48,00% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniła na poziomie dostatecznym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia. 36,00% ankietowanych przyznało, że gmina jest dobrze przygotowana w tym zakresie, natomiast 8,00% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest bardzo dobra. 2,00% mieszkańców oceniło ofertę usług medycznych niedostatecznie. Pozostałe 6,00% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?

Jak wynika z odpowiedzi ankietowanych największym zapotrzebowaniem wśród mieszkańców gminy Mieroszów są badania profilaktyczne. Padła propozycja różnych akcji profilaktycznych gdzie można np. zbadać wzrok, oddać krew czy zrobić mammografię. Ankietowani zwrócili również uwagę na rozszerzenie usług rehabilitacyjnych oraz zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów.

Bezpieczeństwo

Główne zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Posterunek Policji w Mieroszowie zlokalizowany przy Placu Niepodległości 2, gdzie pełni służbę dziewięćdziesięciu funkcjonariuszy. Ponadto na terenie gminy Mieroszów funkcjonują 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w Mieroszowie i w Sokołowsku.

Z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach wynika, iż najwięcej interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu jest z powodu zakłóceń porządku publicznego. Zauważyć również można, że na przestrzeni trzech ostatnich lat zmniejszyła się liczba interwencji w związku z prowadzeniem pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości.

Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	45	23	12
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	9	9	3
Zakłócanie porządku publicznego	29	23	36

Źródło: Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach

Analizując dane przekazane przez Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach można zauważyć, iż najczęściej dochodzi do kradzieży z włamaniem. W 2020 roku w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba przestępstw popełnionych w związku z fizycznym i psychicznym znęcaniem się nad rodziną.

Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy

Przestępstwa na terenie gminy	2018	2019	2020
Kradzież z włamaniem	7	10	10
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	5	1	6
Pobicie	1	1	1
Uszkodzenie mienia	1	5	3
Kradzież mienia	7	6	7
Inne	117	78	98

Źródło: Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach

W 2020 roku w gminie Mieroszów stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 159 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 24,07 przestępstw. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Mieroszów wynosi 82,00% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Mieroszów najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 16,49 (wykrywalność 76%) oraz przeciwko mieniu - 10,47 (wykrywalność 64%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,93 (90%), drogowe – 1,75 (99%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,76 (100%).

Analizując szczegółowe dane można zauważyć, iż w roku 2020 ogólna liczba odnotowanych przestępstw na terenie gminy Mieroszów zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego. Najczęściej dochodzi do przestępstw o charakterze kryminalnym.

Tabela 10. Przestępstwa odnotowane na terenie gminy w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	155	132	136	173	132	159
Kryminalne	122	93	97	102	98	109
Przeciwko mieniu	74	69	54	57	53	69
Drogowe	18	17	18	44	16	26
Gospodarcze	9	16	12	16	8	12
Przeciwko życiu i zdrowiu	4	4	4	5	4	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kultura i sport

Instytucjami odpowiedzialnymi za działalność kulturalną na terenie gminy Mieroszów są Mieroszowskie Centrum Kultury oraz Biblioteka Publiczna w Mieroszowie.

Mieroszowskie Centrum Kultury funkcjonuje od 1 stycznia 1995 roku i działa w sferze kultury, sportu i rekreacji.

Mieroszowskie Centrum Kultury dysponuje trzema obiektami:

- Dom Kultury w którym mieści się Gminna Biblioteka Publiczna, Sala Wystawowa, Sala Spotkań im. Włodka Szomańskiego, Studio Nagrań z salą prób oraz salki tematyczne (plastyczna, muzyczna),
- Hala Sportowo – widowiskowa z kompleksem boisk,
- Hostel, sala sportowa i boiska zewnętrzne.

Sala wystawowa mieszcząca się w Domu Kultury jest miejscem wystaw lokalnych, regionalnych i międzynarodowych. Sala Spotkań im. Włodka Szomańskiego to przestrzeń wydarzeń kulturalnych organizowanych przez MCK. Realizowane są tutaj duże wydarzenia takie jak: WOŚP, Festiwal im. Włodka Szomańskiego czy Przegląd Chórów, przedstawienia tematyczne i spektakle teatralne oraz uroczystości okolicznościowe. Prężnie działa tutaj również Uniwersytet III Wieku oraz chór „Irysy” który funkcjonuje przy Klubie Seniora w Mieroszowie.

Hala sportowo – widowiskowa obejmuje kompleks boisk. Udostępniana jest szkołom na zajęcia wychowania fizycznego.

Hostel oferuje usługi noclegowe dla grup sportowych oraz turystów. Posiada 28 miejsc noclegowych i małą salę konferencyjną.¹¹

Biblioteka Publiczna w Mieroszowie dysponuje elektronicznym katalogiem bibliotecznym i dwiema wypożyczalniami dla dorosłych i dzieci. Biblioteka zgodnie z danymi GUS na rok 2020 posiadała księgozbiór liczący 14 236 woluminów. W ciągu roku z biblioteki skorzystało łącznie 678 czytelników, odnotowano 7 861 wypożyczonych księgozbiorów na zewnątrz.

¹¹ <https://mck.pl/pierwsza/>

W gminie Mieroszów organizowanych jest wiele uroczystości okolicznościowych i imprez plenerowych. Do imprez cyklicznych należą m.in. Dni Ziemi Mieroszowskiej, Dożynki, Polsko – Czeski Bieg Mieszka i Dobrawy, Uliczny Bieg Jeża, Międzynarodowy Turniej Siatkówki im. Czarka Miłosza, Narciarski Bieg Skalnika, Polsko – Czeski Turniej Piłki Nożnej Old Boys Mundialeirro, Zawody rowerowe Enduro EMTB, Hommage a Kieślowski – Festiwal Filmowy w Sokołowsku, Paralotniowy Puchar Gór Wałbrzyskich, Ogólnopolski festiwal Lepienia Bałwanów w Sokołowsku oraz Festiwal Nordic Walking Sokołowsko.¹²

Od 2012 roku w Sokołowsku znajduje się główna siedziba Fundacji Sztuki Współczesnej - „*In Situ*”. Jest to fundacja wspierająca szeroko rozumianą działalność artystyczną oraz edukacyjną. W ramach działalności fundacji są organizowane różnorodne projekty artystyczne: wystawy, performance, koncerty, warsztaty, rzeźby miejskie, sztuka w przestrzeni publicznej oraz spotkania, akcje społeczne i ekologiczne, wykłady, a także cykliczne festiwale (Passengers, Konteksty, Hommage à Kieślowski).¹³

Na terenie gminy Mieroszów działa również Stowarzyszenie Pasjonatów Historii Ziemi Mieroszowskiej którego celem jest zrzeszenie osób zainteresowanych historią, kulturą, tradycją oraz rozwojem Ziemi Mieroszowskiej. Stowarzyszenie organizuje prelekcje, konkursy, wystawy, pokazy, przeglądy filmowe, wycieczki związane z kulturą i historią Ziemi Mieroszowskiej. Wspiera i promuje osoby utalentowane artystycznie. Głównym celem stowarzyszenia jest również kultywowanie pamięci o zasłużonych mieszkańcach miasta i wydarzeniach historycznych, tworzenie bibliografii oraz zbieranie pamiątek Ziemi Mieroszowskiej.

Obecnie na terenie gminy Mieroszów działalność prowadzą trzy Koła Gospodyń Wiejskich tj. Golińsk, Rybnica Leśna „Melafirki” oraz Unisław Śląski. Do głównych celów KGW należy reprezentowanie wsi na wszystkich uroczystościach gminnych, podtrzymywaniu tradycji i zwyczajów ludowych oraz kultywowaniu dziedzictwa kulinarnego.

¹² <https://mieroszow.pl/>

¹³ <https://odbuduj.sokolowsko.org/fundacja-in-situ/>

W 2020 r. na terenie gminy Mieroszów zorganizowano łącznie 25 imprez kulturalnych, w których wzięło udział łącznie 2 520 osób.

Tabela 11. Imprezy kulturalne na terenie gminy Mieroszów w roku 2020

Forma wydarzenia	Ilość	Liczba uczestników
Wystawy	2	300
Festiwale i przeglądy artystyczne	1	150
Koncerty	1	300
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	6	1 000
Konkursy	13	500
Seanse filmowe	1	200
Prelekcje, spotkania, wykłady	1	70

Gmina oferuje doskonałe warunki do uprawiania sportu i do rozwoju fizycznego. Chętni mogą skorzystać z bogatej oferty klubów i stowarzyszeń. Do dyspozycji mieszkańców są boiska piłkarskie, Orliki, hale sportowe, korty tenisowe, ścieżki rowerowe oraz wiele innych. W sierpniu 2021 roku został oddany nowy stadion w Mieroszowie. Obiekt jest ogólnodostępny i oświetlony. Arena ma również służyć do organizacji zawodów i gminnych imprez.¹⁴

Obiekty którymi dysponuje MCK to m.in. hala sportowo – widowiskowa która obejmuje kompleks boisk. Hala przystosowana jest do rozgrywania meczy koszykówki, siatkówki, piłki nożnej. W obiekcie znajduje się siłownia oraz ścianka wspinaczkowa, przeznaczona zarówno dla doświadczonych wspinaczy jak i amatorów. Na terenie obiektu znajdują się zewnętrzne boiska wielofunkcyjne, w tym orlik z trawy syntetycznej, boisko do koszykówki oraz boisko do tenisa ziemnego. Przy korcie do tenisa umieszczona jest skocznia w dal z nabiegiem. Do dyspozycji mieszkańców jest również sala sportowa i kompleks boisk tj. Orlik, stadion, boisko do koszykówki, siatkówki oraz tenisa ziemnego, a także sala gimnastyczna. Na stadionie rozgrywane są mecze ligowe oraz odbywają się treningi.

¹⁴ <https://www.walbrzyszek.com/stadion-na-dni-mieroszowa-55279>

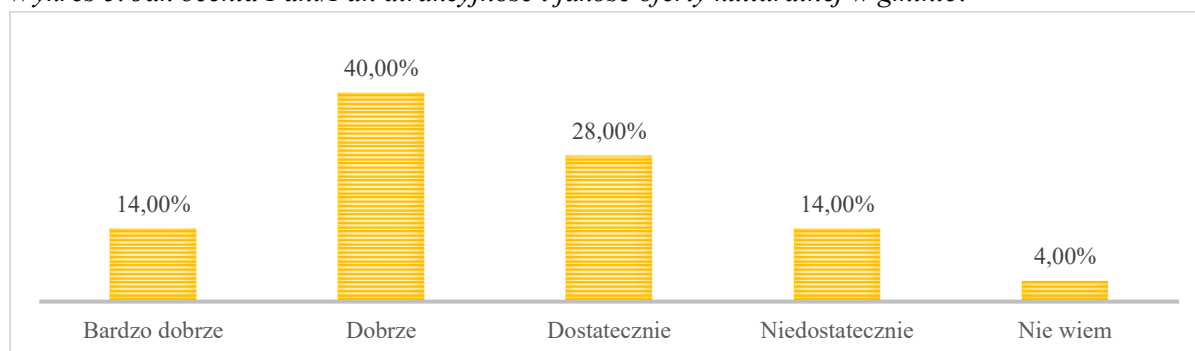
W gminie Mieroszów działają kluby sportowe mające na celu rozwijanie wśród ludności miejskiej i wiejskiej, a w szczególności wśród młodzieży zamiłowania do uprawiania sportu, wychowania fizycznego oraz podnoszenia jej poziomu sportowego.

Kluby sportowe działające na terenie gminy Mieroszów:

- Uczniowski Klub Sportowy „Mieroszów” biathlon i biegi narciarskie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokołowsko” biathlon i biegi narciarskie,
- Uczniowski Klub Sportowy Tom-Ski w Mieroszowie,
- Akademia Piłkarska Mieroszów,
- Klub Piłkarski MCK Mieroszów.

Jakość oferty kulturalnej gminy większość mieszkańców tj. 40,00% oceniło na poziomie dobrym. 28,00% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 14,00% stwierdziło, że bardzo dobre. Zdaniem 14,00% respondentów oferta kulturalna jest niedostateczna. Pozostałe 4,00% badanych nie wyraziło swojej opinii.

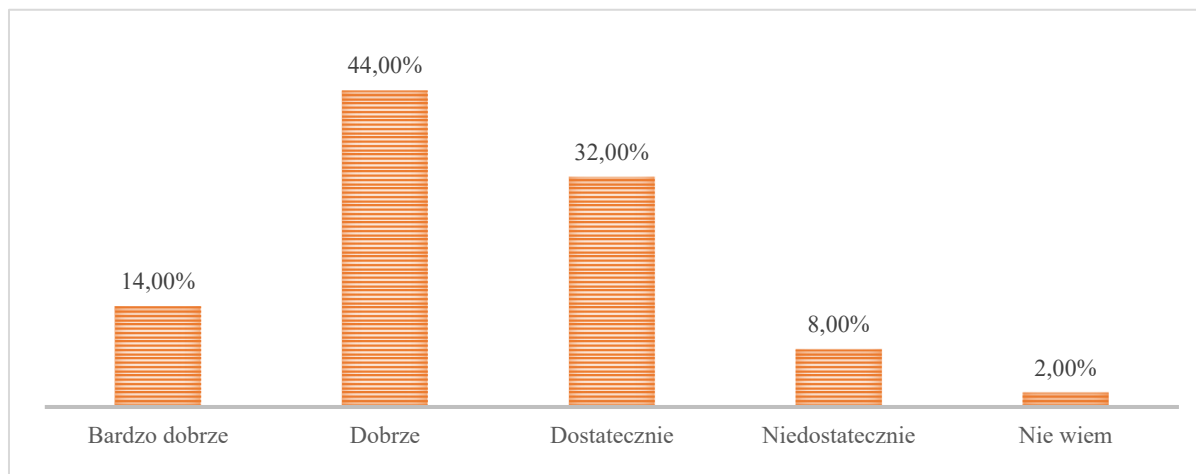
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Gdy zapytano ankietowanych jakich placówek kulturalnych lub form zajęć artystycznych brakuje w gminie lub dostęp do nich jest ograniczony, najczęściej wymieniali kino i teatr. Pojawily się również odpowiedzi wskazujące na małą ilość zajęć dla dzieci np. sportowych, muzycznych, tanecznych, a także brak oferty zajęć dla dorosłych np. kursy tańca, plastyczne, zajęcia jogi i sztuki walki. Pojedyncze propozycje mieszkańców to również, muzeum Mieroszowa, klub czytelnika i filharmonia.

Ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, 44,00% mieszkańców oceniło na poziomie dobrym. 32,00% uznało, że zasoby gminy są dostateczne, a 14,00% stwierdziło, że bardzo dobre. 8,00% przyznało, iż jest ona niedostateczna. Pozostałe 2,00% badanych przyznało, że nie ma zdania na ten temat.

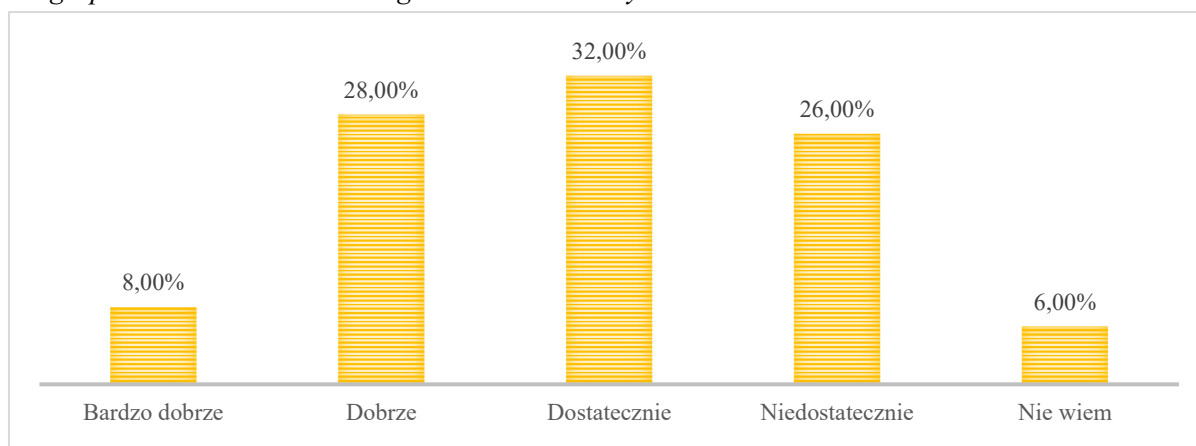
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Wśród działań i inwestycji, które należałoby podjąć w gminie w celu pełniejszego dostosowania oferty w zakresie sportu i rekreacji mieszkańcy wskazywali najczęściej utworzenie nowych ścieżek rowerowych. Jako zasadne wskazano poszerzenie oferty zajęć sportowych i ruchowych, skierowanej zarówno do dzieci jak również osób dorosłych (np. zawody sportowe, wyjazdy na basen). Pojawiła się również propozycja utworzenia toru Motocrossowego.

Ponadto 32,00% ankietowanych mieszkańców dostatecznie oceniło działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Turystyka i rekreacja

Gmina dysponuje potencjałem do rozwoju turystyki uzdrowiskowej oraz turystyki aktywnej tj. kolarstwo górskie i sporty zimowe. Gmina jest położona w Sudetach Środkowych, głównie w zasięgu Gór Kamiennych, Obniżenia Ścinawki, a także Gór Stołowych, i charakteryzuje się bardzo urozmaiconą budową terenu, która wzbogaca jej walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Atrakcje architektoniczne gminy Mieroszów:

- Staromiejski rynek w Mieroszowie na którym znajdują się kamienice z różnych okresów. Ratusz, który do 1880 roku pełnił funkcję domu handlowego, barokowa kamienica wybudowana w 1737 roku, zdobiona palastradami typu korynckiego oraz kamiennymi rzeźbami na dachu i gzymsach,
- Kościół p.w. św. Michała Archanioła wzniesionym w 1427 w Mieroszowie,
- Szkoła katolicka wybudowana w 1574 roku, obecnie Dom Wspólnot Chrześcijańskich im. Jana Pawła II,
- Malownicza miejscowość Sokołowsko gdzie znajduje się obiekt dawnego zakładu leczniczego dr Römplera z 1874 roku, kaplica obrzędu prawosławnego z 1900 roku, dom św. Elżbiety – dawny Pensjonat Willa Elsa oraz pozostałości neogotyckiego zakładu leczniczego dr Brehmera,
- Drewniany kościółek p.w. św. Jadwigi w Rybnicy Leśnej z 1608 roku,
- Stara kuźnia z narzędziami z 1769 zlokalizowana w Różanej,
- Zabytkowe schronisko Andrzejówka.

Na terenie gminy Mieroszów znajdują się narciarskie ścieżki biegowe. Trasy poprowadzone są głównie po terenach górzystych, ale są również miejsca przeznaczone dla osób o słabszym przygotowaniu kondycyjnym. Kulminacyjnym punktem każdego sezonu narciarskiego są organizowane imprezy. tj. Bieg Gwarków odbywający się od 1978 roku oraz Bieg Skalnika. Imprezy te mają charakter międzynarodowy i cieszą coraz większym zainteresowaniem.

W rejonie Przełęczy Trzech Dolin i Hali pod Klinem usytuowane są dwie stacje narciarskie. Stacja narciarska Muflon Ski oraz Gwarek. Muflon Ski Stacja oferuje dwa talerzykowe wyciągi o długości 250 i 260 m. Do dyspozycji jest wiele tras zjazdowych o różnym stopniu trudności. W okolicy Andrzejówki znajduje się wyciąg Gwarek. Obiekt

funkcjonuje od 1983 roku i był jednym z pierwszych dwuosobowych wyciągów orczykowych na Dolnym Śląsku. W swojej ofercie posiada trzy trasy zjazdowe.

W sezonie letnim jedną z największych atrakcji regionu są trasy rowerowe. Łączna długość tras na terenie gminy Mieroszów wynosi 85 km. Ścieżki rowerowe gminy Mieroszów połączone są bezpośrednio min. z trasami biegnącymi w kierunku: Mezimesti i Skálneho Miasta, Kamiennej Góry, Głuszycy, Boguszowa-Gorc oraz Wałbrzycha. Stanowią także część sieci stworzonej na terytorium polskiej i czeskiej części Euroregionu Glacensis.

Z myślą o rowerzystach na terenie gminy Mieroszów powstał Bike Arena Parkowa Góra. Na projekt Bike Arena składa się kilka wzajemnie uzupełniających się elementów. Najważniejsze z nich to: Trasy rowerowe typu enduro, które są bazą treningową dla rozwijającego się na tym terenie nurtu enduro MTB, tor rowerowy pumptrack, klasyczna ścieżka rowerowa oraz wielofunkcyjny plac pokazów rowerowych. Obiekt powstał głównie z myślą o rowerzystach, ale znajdują się tu również liczne inne atrakcje, tj. siłownia zewnętrzna, ścieżki spacerowe, parki, estrada, miejsca do wypoczynku oraz wieża widokowa.

Główne szlaki turystyczne przebiegające przez Gminę Mieroszów to:

- Fragment Głównego Szlaku Sudeckiego im. Mieczysława Orłowicza prowadzącego ze Świeradowa Zdroju do Paczkowa o długości ok. 350 km,
- Kolor czerwony: Lesista Wielka (853m) – Przełom Ścinawki – Kotlina Sokołowska – Bukowiec (898 m) – schronisko “Andrzejówka” – Klin (868 m) – Turzyna (898 m) – Rogowiec (870 m) – Rybnica Mała,
- Kolor niebieski – odcinek: Róg (715 m – Zawory) – Łączna – Różana – Mieroszów – Jatki (659 m, 661 m) -Sokołowsko – Włostowa (991 m) -Suchawa (928 m) – Przełęcz Trzech Dolin – Klin (868 m) – Jeleniec (902 m) – Rogowiec (870 m) – Rybnica Mała,
- Kolor zielony – szlak graniczny, odcinek: Łączna – Mieroszowskie Ściany – Golińsk – Kopica (804 m) – Ruprechticky Spicak (880 m) – Przełęcz Pod Czarnochem (658 m),
- Kolor niebieski – odcinek: Ruprechticky Spicak (880 m) – Przełęcz Pod Czarnochem (658 m) – długość ok. 7 km,
- Kolor niebieski – odcinek: Dzikowiec Wielki (836 m) – Lesista Wielka (853 m),
- Kolor zielony – odcinek: Stary Lesieniec – Dzikowiec Mały (696 m) – Dzikowiec Wielki (836 m) – Unisław Śląski -Sokołowsko – Przełęcz Trzech Dolin – Rybnica Leśna,

- Kolor żółty – odcinek: Golińsk – Mieroszów – Lesista Wielka (853 m) – Lesista Mała (790 m) – Unisław Śląski -Stożek Wielki (840 m) -Stożek Mały (145 m) -Sokołowsko – ruiny zamku Radosno – Waligóra (934 m) – Przełęcz Trzech Dolin – Turzyna (898 m) – Jeleniec Mały (742 m) – Grzmiąca,
- Kolor niebieski – odcinek: Bukowiec (898 m) – Unisław Śląski.

Jedną z atrakcji gminy Mieroszów jest punkt widokowy powstały w ramach projektu Grupy Inicjatywnej nazwanego „Ptasi eksperci – Gniazdo na Dziobie – z widokiem na ptactwo”. Na północnym wierzchołku góry Dziób (693 m n.p.m.) pomiędzy sołectwami Łączna oraz Różana znajduje się unikalna konstrukcja w formie gniazda, dzięki której każdy może zobaczyć, bądź usłyszeć ptaki tj. bielik, bocian czarny, żuraw czy sokół wędrowny.¹⁵

W miejscowości Łączna znajduje się prywatny ogród zoologiczny z hodowlą dzikich zwierząt obok, którego znajduje się gospodarstwo agroturystyczne „Rajska Dolina”. Największą atrakcją tego wyjątkowego miejsca jest lew berberyjski, ale znajdują się tu również zwierzęta tj. daniela, muflony, jelenie, dziki, lamy, mały, kangury, jeżozwierze, lemury oraz surykatki. Możliwość obcowania z dziką zwierzyną to jedna z licznych atrakcja tego obiektu.

Szybowisko Mieroszów to miejsce gdzie rozgrywane są ogólnopolskie i międzynarodowe zawody lotniarskie oraz spotkania miłośników szybownictwa i motolotni. Organizowane są wystawy sprzętu lotniczego, pokazy modeli, a także przeloty turystyczne nad Gminą Mieroszów. Działa tu także szkoła paralotniarska i lotniarska prowadzona przez wykwalifikowaną kadrę.

Na rzecz rozwoju turystyki, rekreacji, wypoczynku oraz walorów przyrodniczych na terenie gminy Mieroszów działają stowarzyszenia tj. Stowarzyszenie Rybnica Leśna oraz Stowarzyszenie Miłośników Unisławia Śląskiego i Gór Kamiennych, Suchych i Wałbrzyskich.

¹⁵ <https://walbrzych.naszemiasto.pl/>

Baza noclegowa gminy Mieroszów:

- Zagroda agroturystyczna „Wiecha”,
- Hostel w Mieroszowskim Centrum Kultury,
- Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy Radosno,
- Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy Leśne Źródło,
- Centrum Zdrowego Wypoczynku w Domu Św. Elżbiety,
- Schronisko PTTK Andrzejówka,
- Gościniec Kowalova,
- Dom Wczasów Dziecięcych „Odrodzenie” Sokołowsko,
- Apartamenty KROKUS Sokołowsko,
- Dom Gościnny „Pod Jedyką”,
- Zakład Produkcji Handlu Usług „Pakard”,
- Stajnia u Kalinów,
- Malinowe Wzgórze,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Kamionka,
- Mariola Wynajem Pokoi,
- Słoneczna Zagroda – Sunny Ridge Farm,
- Siedlisko pod Stożkiem,
- „U Ewy” Kamionka.

Ciekawą alternatywę noclegową dla osób wędrujących są usytuowane przy głównych szlakach turystycznych Skandynawskie wiaty. Skandynawskie wiaty turystyczne to niskie drewniane budowle o charakterze noclegowo – wypoczynkowym. Zbudowane są z zachowaniem ekologicznego charakteru konstrukcji, przez co idealnie wtapiają się w krajobraz. Biwakować i nocować może w nich jednocześnie kilkanaście osób. W centralnej części wiaty znajduje się palenisko, które umożliwia ogrzanie wnętrza lub przygotowanie ciepłych posiłków.

Rynek pracy

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2020, w gminie Mieroszów ogółem pracowało 1006 osób, w tym 53,28% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 46,72% mężczyźni. W roku 2020 zwiększyła się liczba osób pracujących w porównaniu do lat poprzednich.

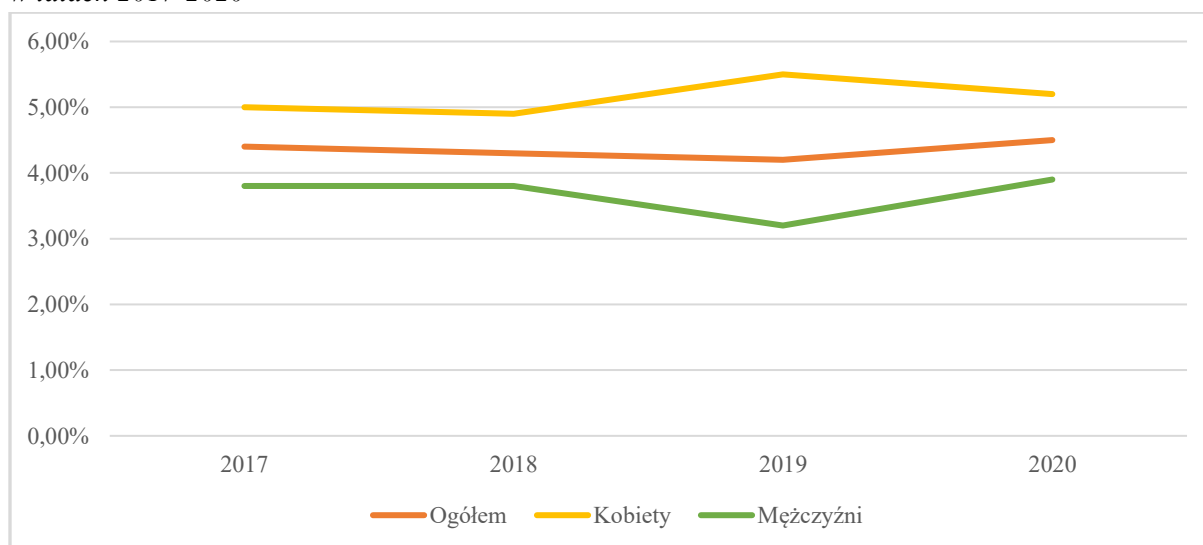
Tabela 12. Liczba osób pracujących w gminie Mieroszów w latach 2017-2020

Liczba osób pracujących w gminie	2017	2018	2019	2020
Pracujący ogółem; w tym:	955	942	925	1 006
Kobiety	437	429	416	470
Mężczyźni	53	47	45	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 widoczny jest ogólny wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost w 2020 roku zaobserwować można u mężczyzn, natomiast u kobiet nastąpił spadek udziału zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Wykres 8. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2017-2020

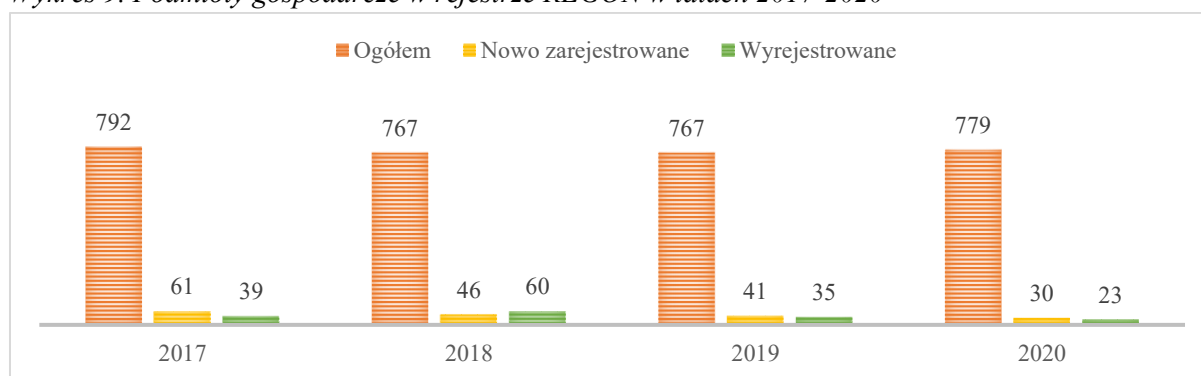
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka

W gminie Mieroszów w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane było 779 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 397 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 30 nowych podmiotów, a 23 podmioty zostały wyrejestrowane. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Mieroszów najwięcej (53) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (757) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,9% (15) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 16,2% (126) podmiotów, a 81,9% (638) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Mieroszów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28.5%) oraz Budownictwo (16.1%).

Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż warunki do prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające, a działania gminy w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości przyczyniają się do poprawy stanu gospodarki lokalnej.

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIEROSZÓW

Na początku badania ankietowego poproszono mieszkańców o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy Mieroszów. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 13. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Mieroszów

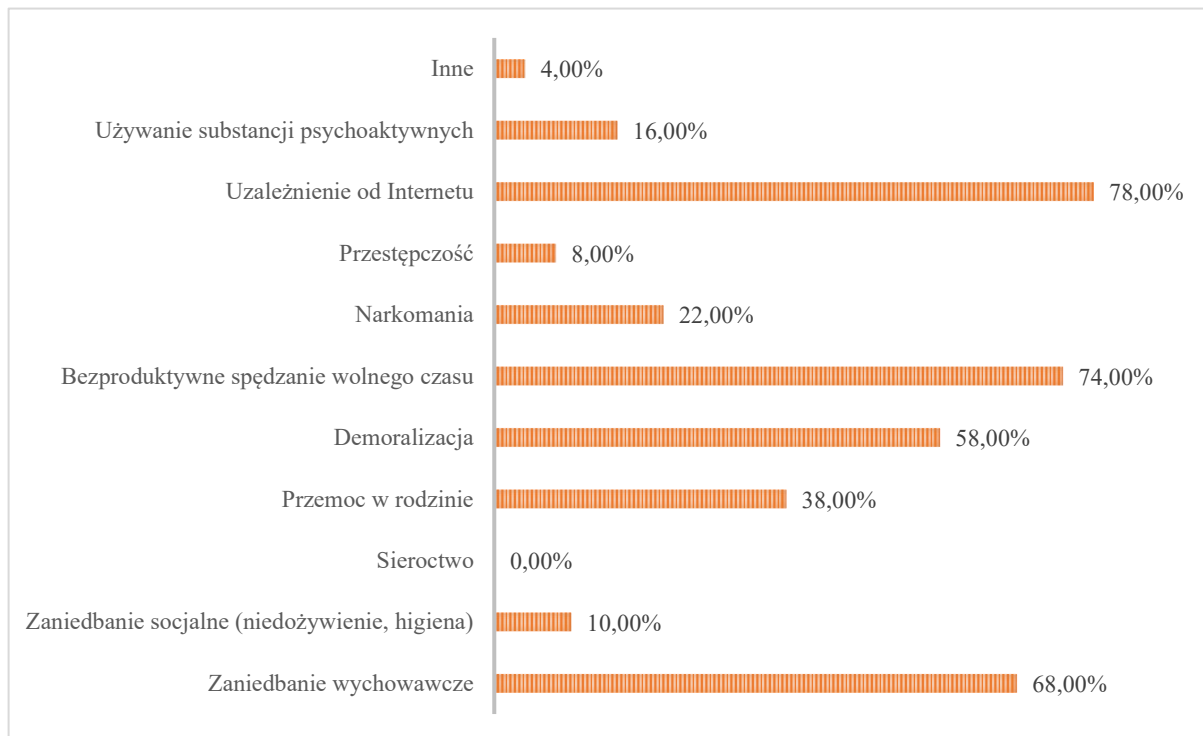
Problemy społeczne	Ważność problemu
Alkoholizm	3,90
Narkomania	3,15
Wzrost przestępczości	2,93
Nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	3,09
Bezrobocie	3,17
Ubóstwo	3,31

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali alkoholizm, którego ważność została oceniona na poziomie 3,90. Stosunkowo wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ważność pozostałych problemów, występujących na terenie gminy Mieroszów została oceniona przez mieszkańców na nieco niższych poziomach. Ankietowani mieli możliwość wpisać inny ważny problem który obserwują na terenie gminy Mieroszów, wśród odpowiedzi pojawiła się agresja, przemoc, słabe wykształcenie i brak chęci do pracy.

Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od Internetu, a kolejno bezproduktywne spędzanie czasu wolnego.

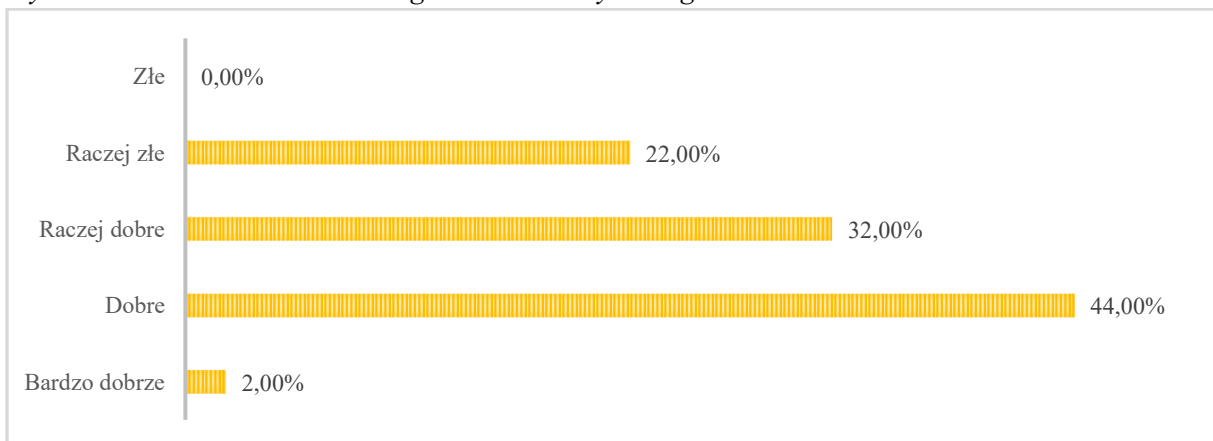
Wielu respondentów zwróciło również uwagę na zaniedbanie wychowawcze oraz demoralizację.

Wykres 10. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?

Ogólne warunki życia w gminie Mieroszów mieszkańcy najczęściej oceniali jako dobre. Taką odpowiedź wskazało 44,00% respondentów. 32,00% oceniło je na poziomie raczej dobrym, a 22,00% zaznaczyło odpowiedz raczej źle. Pozostałe 2,00% ankietowanych oceniło warunki życia w gminie na poziomie bardzo dobrym. Nikt z respondentów nie ocenił warunków życia w gminie jako złe.

Wykres 11. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. 1. Ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z Art. 3. w/w ustawy Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MIEROSZOWIE

Zadania pomocy społecznej w gminie wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie.

Formy udzielania pomocy przez OPS w Mieroszowie:

- **Zasilek stały**- jest to świadczenie obowiązkowe (obowiązkowe) przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.
- **Zasilek okresowy**- świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.
- **Zasilek celowy**- jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków

i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego.

- **Specjalny zasiłek celowy**- jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIEROSZOWIE:

- 1) Dyrektor
- 2) Zastępca dyrektora
- 3) Główny księgowy
- 4) Samodzielny referent
- 5) Specjalista pracy socjalnej – 3 osoby
- 6) Asystent rodziny
- 7) Referent ds. administracji i transportu
- 8) Inspektor ds. świadczeń rodzinnych
- 9) Inspektor ds. funduszu alimentacyjnego/dodatki mieszkaniowe i energetyczne
- 10) Inspektor ds. świadczeń wychowawczych/stypendia
- 11) Koordynator/wychowawca świetlicy środowiskowej
- 12) Młodszy opiekun w świetlicy
- 13) Starszy referent¹⁶

¹⁶ <http://ops.mieroszow.pl/>

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieroszowie wynika, iż ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na przestrzeni ostatnich trzech lat pozostaje na podobnym poziomie.

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

	2018	2019	2020
Rodziny korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach zadań zleconych i własnych	135	125	125
Liczba osób w rodzinach	232	224	211
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	12	10	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Najczęstszą formą udzielanej pomocy przez OPS jest pomoc w postaci pracy socjalnej. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczą pomoc w uzyskaniu różnych świadczeń między innymi: świadczeń emerytalno-rentowych świadczenia uzupełniającego, świadczeń rodzinnych, pisania wniosków itp.

Wiele osób korzysta również ze świadczeń pieniężnych oraz rzeczowych, głównie w postaci posiłku.

Tabela 15. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS	2018	2019	2020
	Rodziny		
Świadczenia pieniężne	125	109	112
Świadczenia niepieniężne ogółem, w tym:	103	100	90
- posiłki	64	58	46
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem,	213	187	174
Usługi opiekuńcze ogółem	0	2	3
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	11	9	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

W roku 2020 najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej było ubóstwo, a kolejno niepełnosprawność i bezrobocie.

Tabela 16. Powody przyznawania pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018	2019	2020
	Rodziny		
niepełnosprawność	64	58	55
bezrobocie	70	56	54
osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
ubóstwo	115	104	99
bezzadność opiekuńczo - wychowawcza	13	6	3
długotrwała choroba	45	55	48
przemoc w rodzinie	19	8	24
sytuacja kryzysowa	55	43	47
bezdomność	4	5	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	10	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Zgodnie z danymi GUS w 2019 roku ze świadczeń rodzinnych korzystało 119 rodzin, w których pomocą objęto łącznie 242 dzieci. Przeciętna miesięczna liczba rodzin w gminie pobierających świadczenie wychowawcze 500 plus w 2019 roku wyniosła 254, a liczba dzieci w rodzinach 381. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych zmalała.

Tabela 17. Korzystający ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych w latach 2017-2019

Korzystający ze świadczeń	2017	2018	2019
Świadczenia rodzinne:			
- rodziny	131	130	119
- dzieci	244	256	242
Świadczenia wychowawcze 500 plus:			
- rodziny (przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenie)	291	258	254
-dzieci	430	388	381

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane przekazane przez OPS Mieroszów liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny zmalała na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Tabela 18. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny

Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	2018	2019	2020
Liczba rodzin ubiegających się o pomoc asystenta rodziny	13	12	9
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	13	12	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Biorąc pod uwagę ostatnie trzy lata zauważyć można, iż liczba rodzin którym przyznano zasiłek rodzinny i jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka zmalała. W 2019 roku nastąpił duży wzrost liczby rodzin którym przyznano świadczenia wychowawcze i utrzymuje się na podobnym poziomie w roku 2020.

Tabela 19. Liczba rodzin którym przyznano zasiłek i świadczenia

	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym przyznano zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	166	150	122
Liczba rodzin, którym przyznano jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka	35	31	20
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia opiekuńcze	252	240	239
Liczba rodzin, którym przyznano prawo do świadczenia wychowawczego	357	581	576
Liczba rodzin, którym przyznano prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego	48	41	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Według danych GUS beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2019 roku było 129 gospodarstw domowych, w których pomocą objęto łącznie 232 osoby. Na przestrzeni lat 2017-2019 zmalała liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, natomiast liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2019 utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Wykres 12. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieroszowie. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu gminy pracownicy OPS najczęściej wymieniali alkoholizm, a kolejno nieporadność życiowa, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc w rodzinie oraz ubóstwo. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na bezrobocie i niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno- prawnego. Z odpowiedzi pracowników OPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają problemy tj. nadużywanie alkoholu/alkoholizm, trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemy finansowe oraz przemoc. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na bezrobocie, uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, uzależnienie od substancji psychoaktywnych), konflikty ze współmałżonkiem/partnerem oraz ubóstwo.

Bezrobocie

Na przestrzeni lat 2017-2020 ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Mieroszów zmalała o 4,32%. Świadczy to o pozytywnych zmianach na rynku pracy oraz ogólnym ożywieniu gospodarczym będącymi wynikiem właściwej polityki gminy oraz działania krajowych instrumentów wsparcia bezrobotnych.

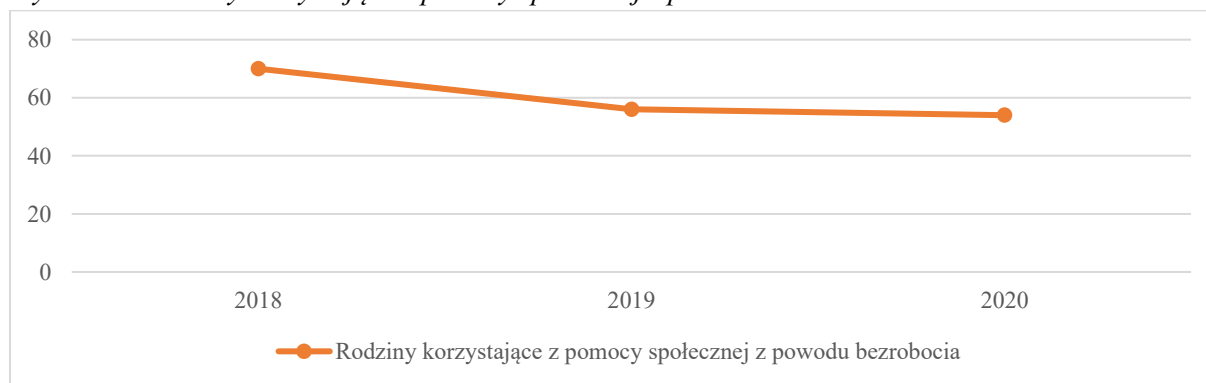
Tabela 20. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Mieroszów w latach 2017-2020

Stan bezrobocia	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni zarejestrowani ogółem; w tym:	185	181	172	177
Kobiety	99	95	103	95
Mężczyźni	86	86	69	82
Osoby do 30 roku życia	33	34	32	33
Osoby po 50 roku życia	60	59	56	62
Długotrwale bezrobotne	114	108	86	80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi OPS w Mieroszowie, na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Wykres 13. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

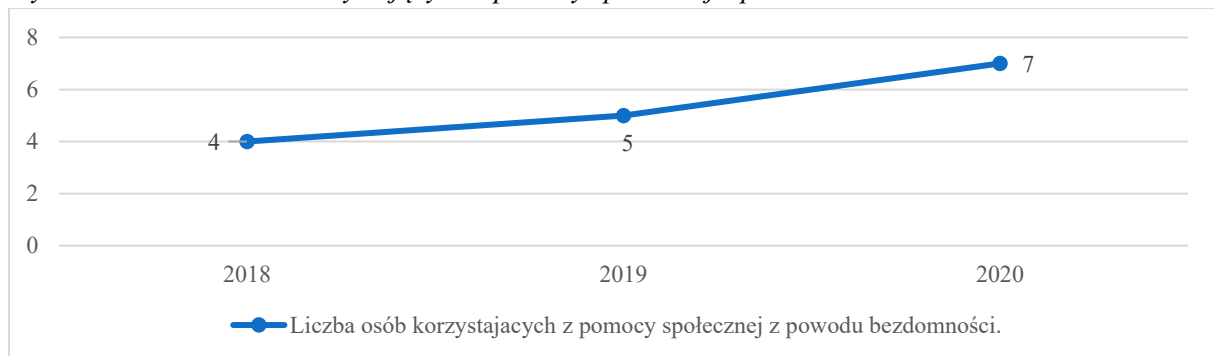
Bezdomność

Według ustawy o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 roku osoba bezdomna to, osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.¹⁷

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku, po raz piąty przeprowadzono Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych, którego realizacja koordynowana była przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Z badania wynika, że w Polsce z problemem bezdomności zmagają się ok 30 330 osób. Badanie pokazało również, iż 80% osób bezdomnych przebywa w różnego rodzaju placówkach, a pozostałe blisko 20% w miejscach niemieszkalnych tj. altany działkowe, garaże i pustostany.¹⁸

Analizując dane przekazane przez OPS w Mieroszowie na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności zwiększyła się.

Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

¹⁷ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040640593/U/D20040593Lj.pdf>

¹⁸ <https://www.gov.pl/web/rodzina/wyniki-ogolnopolskiego-badania-liczby-osob-bezdomnych-edycja-2019>

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najczęściej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.¹⁹

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 21. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

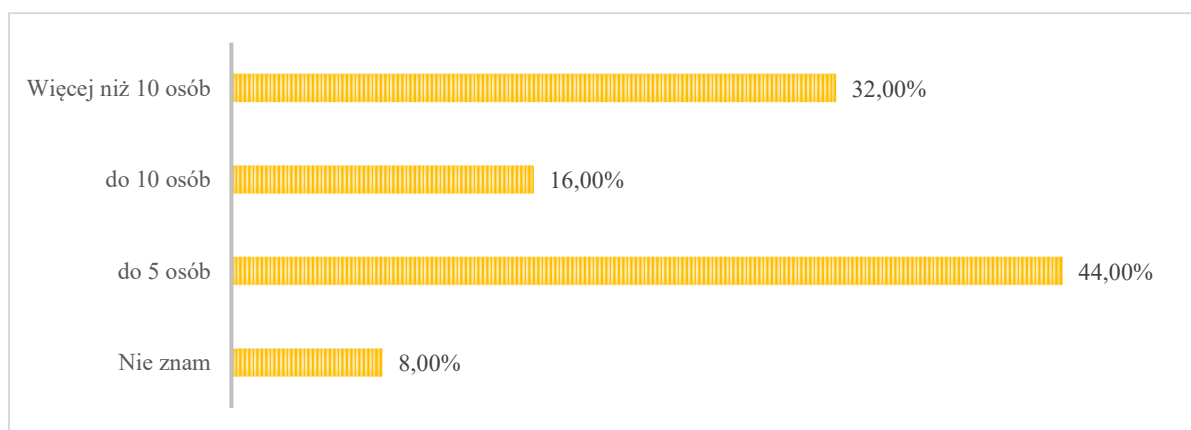
Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)	Polska 38,6 mln	Gmina Mieroszów 6 586 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 132 osoby
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 263 osoby
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 263 osoby
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 329-461 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 175 osób dorosłych i dzieci

Źródło: PARPA

¹⁹ <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

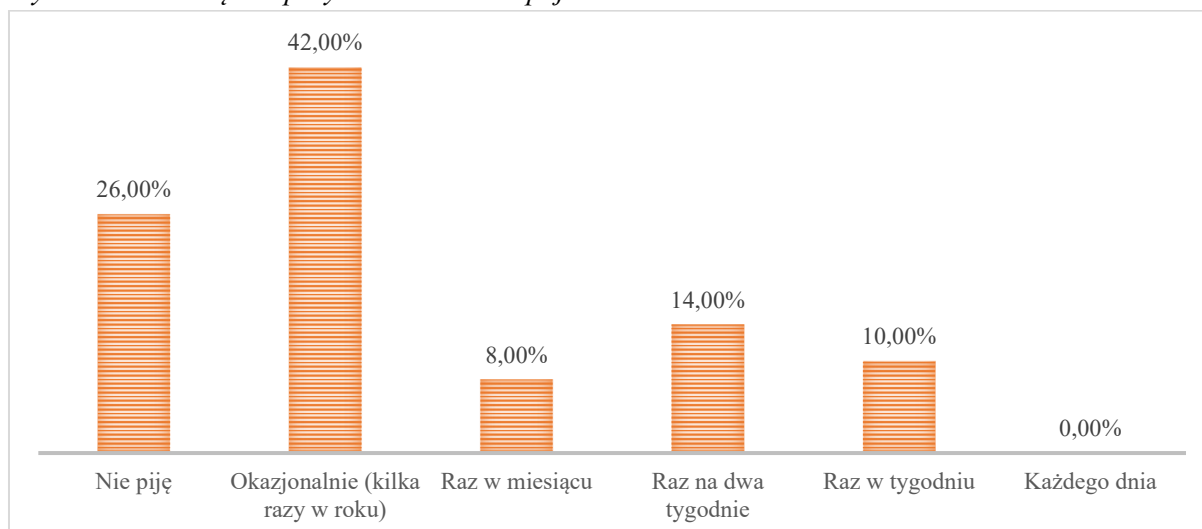
Dane z przeprowadzonej diagnozy społecznej wśród mieszkańców gminy Mieroszów wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. 72,00% badanych stwierdziło, że jest to bardzo powszechny problem, a 22,00% ankietowanych uznało, że są to nieliczne przypadki. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów potwierdzających znajomość w swoim otoczeniu osób nadużywających alkoholu, ogółem 92,00% z nich przyznało, że zna takie osoby.

Wykres 15. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol?

Jak wskazują wyniki pozyskane w trakcie badania, 42,00% respondentów spożywa alkohol okazjonalnie, a najczęściej spożywanym napojem jest piwo. 26,00% mieszkańców zadeklarowało abstynencję. 14,00% ankietowanych spożywa alkohol raz na dwa tygodnie, natomiast 10,00% przyznało się do spożywania alkoholu raz w tygodniu. Pozostałe 8,00% mieszkańców spożywa alkohol raz w miesiącu.

Wykres 16. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

76,00% respondentów uważa, iż osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Ponad 62,00% ankietowanych potwierdziło, że spotyka się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców, w tym 52,00% zadeklarowało, że zdarzyło się to kilka razy, a 10,00% stwierdziło, że są to sytuacje bardzo częste. Niepokojącym jest, iż 56,00% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na nasilenie zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. 36,00% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Uwagę zwraca również wynik wskazujący, iż tylko 60,00% respondentów zna instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom uzależnionym, a wśród nich wskazują Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Punkt Konsultacyjny. Pozostałe 40,00% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Mieroszów. Z pozyskanych danych wynika, iż 7,89% uczniów klas piątych i szóstych oraz 20,78% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem. Niepokojącym jest również fakt, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, która według deklaracji badanych uczniów najczęściej przypada na wiek 11 lat. Pierwszym kontaktem z alkoholem sprzyja zazwyczaj okres wakacyjny. Wielu uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Pozyskane w trakcie badania dane wskazują, iż takie znajomości zazwyczaj poszerzają się wraz z wiekiem badanych.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są w oparciu o corocznie uchwalany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W celu efektywnej i prawidłowej realizacji zaplanowanych działań Gminna Komisja współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mieroszowie, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, placówkami oświatowymi z terenu gminy oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz profilaktyki. Na terenie gminy Mieroszów funkcjonuje również Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz z problemem przemocy w rodzinie, a także Punkt Pomocy Psychologicznej.

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, iż na przestrzeni lat 2018-2020 liczba wniosków o leczenie odwykowe zmalała.

Tabela 22. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018	2019	2020
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	11	15	12
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	0	0	0
Przeprowadzone rozmowy motywujące	17	16	10
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	22	0
Wnioski o leczenie odwykowe	18	9	7
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	4	9	3
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	4	9	3
Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	10	5	4
Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Mieroszowie

Według danych przekazanych przez GKRPA w Mieroszowie w 2020 roku zmniejszyła się liczba osób przyjętych pierwszorazowo w punkcie konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym. W 2020 roku zmniejszyła się również liczba porad w porównaniu do roku poprzedniego, na co wpłynął także stan pandemii COVID-19.

Tabela 23. Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin

Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin	2018	2019	2020
Liczba osób przyjętych pierwszorazowo	42	39	27
Liczba osób przyjętych wielokrotnie	67	61	54
Liczba porad	201	183	81
Liczba sesji/konsultacji rodzinnych	4	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Mieroszowie

Analizując dane przekazane przez GKRPA w Mieroszowie w 2020 roku zmniejszyła się liczba rodzin i osób które skorzystały z Punktu Pomocy Psychologicznej w porównaniu do lat poprzednich. Według danych GKRPA najczęściej z pomocy Punktu Psychologicznego korzystają kobiety.

Tabela 24. Punkt Pomocy Psychologicznej

Działalność Punktu Pomocy Psychologicznej	2018	2019	2020
Liczba przyjętych osób, w tym:	47	46	39
*liczba kobiet	25	25	19
*liczba mężczyzn	14	12	9
*liczba dzieci/młodzieży	8	9	10
Liczba osób korzystających z zajęć terapeutycznych o charakterze długoterminowym	29	23	21
Liczba rodzin	16	13	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Mieroszowie

Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Zgodnie z danymi GKRPA liczba osób objętych pomocą z powodu uzależnień pozostaje na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela 25. Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień

Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą z powodu uzależnień	12	10	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Mieroszowie

Biorąc pod uwagę ostatnie lata na terenie gminy Mieroszów realizowany był szereg działań w obszarze profilaktyki uzależnień także wśród dzieci szkolnych i młodzieży. Organizowane były szkolenia, koncerty i warsztaty profilaktyczne. W 2019 r. przeprowadzono również diagnozę zagrożeń społecznych.

Tabela 26. Działalność profilaktyczna w latach 2018-2020

Liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach działalności profilaktycznej	2018	2019	2020
Koncert profilaktyczny „Wolności oddać nie umiem” – Gabriel Fleszar	1	0	0
Warsztaty dla uczniów. Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych – Alkohol, papierosy, dopalacze, narkotyki	3	0	0
Projekt socjalny pt. „Nie jesteś sam”	0	1	0
Profilaktyczne zajęcia edukacyjne pt. „Wspierajmy się” – Sławomir Pyrko	0	1	0
Laboratorium wiedzy pozytywnej	0	1	0
Uzależnienie od środków psychotropowych	0	1	0
Kampania edukacyjna „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	1	1	0
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mieroszów	1	1	1
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii	1	1	1
Szkolenie dla sprzedawców	0	1	0
Szkolenia dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Mieroszowie

Przy OPS w Mieroszowie funkcjonuje Świetlica Środowiskowa „Muchomorki” która oferuje różne formy pracy z dziećmi tj. pomoc w nauce, pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych i osobistych, współpracę z rodziną wychowanków, rozmowy indywidualne i porady

wychowawcze. Świetlica współpracuje z pedagogami szkolnymi, dzięki czemu możliwa jest wymiana informacji dotyczących sytuacji rodzinnej i szkolnej wychowanków. W 2020 roku ze świetlicy korzystało 20 dzieci, w tym 12 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W świetlicy pracuje 2 wychowawców.

Narkomania

„Narkomania staje się coraz bardziej powszechnym zjawiskiem w Polsce. Aż co piąty nastolatek spróbował marihuany, co dziesiąty – amfetaminy, natomiast co piętnasty próbował heroiny. Zjawisko narkomanii jest coraz bardziej wszechobecne. Obowiązujące w Rzeczypospolitej normy prawne nakładają wiele sankcji karnych na osoby powiązane ze środowiskiem narkomanii: na dealerów narkotyków, osoby, które je przetwarzają, wytwarzają, czerpią zyski ze sprzedaży lub są ich posiadaczami. Normy te są często interpretowane jako jedne z najbardziej restrykcyjnych w porównaniu z innymi państwami Europy. Zjawisko narkomanii to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych, a także chorób XXI wieku. Osób zarażonych wciąż przybywa i są to w głównej mierze osoby młode.”²⁰

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy Mieroszów natomiast są to raczej sporadyczne przypadki. Taką odpowiedź wskazało 62,00% ankietowanych mieszkańców. 20,00% uważa to za problem bardzo powszechny. 2,00% stwierdziło, że problem narkomanii nie występuje na terenie gminy, natomiast pozostałe 16,00% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. 32,00% respondentów biorących udział w badaniu zna do 5 osób zażywających narkotyki, natomiast 4,00% ankietowanych zna do 10 osób i tyle samo badanych zna więcej niż 10 osób. 10,00% wie gdzie można dokonać zakupu tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Do zażywania narkotyków przyznało się 12,00% badanych, a 10,00% wie gdzie można zdobyć narkotyki na terenie gminy Mieroszów.

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów pojawiły się deklaracje potwierdzające znajomość w swoim środowisku osób niepełnoletnich zażywających narkotyki. Do posiadania tego typu znajomości przyznało się 9,09% uczniów klas siódmych i ósmych. Ponadto do zażywania tego typu substancji psychoaktywnych przyznało się 2,60% (tj. 2 osoby) uczniów klas siódmych i ósmych.

²⁰ Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, *Praca zbiorowa Zdrowie i jego uwarunkowania. Problem narkomanii i narkotyków w Polsce. Rozmiar trendy i zjawiska*, Lublin 2017, http://www.neurocentrum.pl/dcten/wp-content/uploads/nowak-starz_g3p1.pdf

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne z ostatnich lat wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Mieroszów. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z migracją ludzi młodych wzrasta ilość osób starszych, samotnie mieszkających, które często wymagają opieki. Na terenie gminy zauważalny jest problem zapewnienia opieki, który z biegiem lat może narastać.

Tabela 27. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem, w tym:	6 948	6 935	6 866	6 760	6 586
Osoby w wieku 0-17 lat	1 109	1 110	1 076	1 050	1 008
Osoby w wieku 18-59 lat	4 038	3 961	3 891	3 771	3 683
Osoby w wieku 60 lat i więcej	1801	1 864	1 899	1 939	1 895

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców gminy Mieroszów to 43,7 lat. Jest on wyższy od wojewódzkiego (42,8 lat) oraz od ogólnopolskiego (42,0 lat). Średni wiek kobiet to 45,5 lat, natomiast mężczyzn 41,8 lat.

W 2019 roku w Mieroszowie powstał Uniwersytet III Wieku dla osób które ukończyły 50 lat. Jego głównym celem jest rozwój pasji i zainteresowań, zdobywanie nowych kompetencji, poszerzanie wiedzy oraz możliwość spotykania się z ciekawymi ludźmi. Uniwersytet proponuje wykłady m.in. z socjologii, marketingu, historii czy promocji zdrowia, a także warsztaty plastyczne, rękodzielnicze, zajęcia ruchowe, kursy językowe i komputerowe, wycieczki, koncerty oraz spotkania integracyjne.

W Gminie Mieroszów istnieją również 4 Kluby Seniora tj. w Mieroszowie, Unisławiu Śląskim, Golińsku i w Sokołowsku który prowadzi Stowarzyszenie „Aktywni Seniorzy”. W 2019 Klub Seniora w Mieroszowie obchodził 12 lat istnienia. Z tej okazji gmina Mieroszów otrzymała certyfikat Gminy Przyjaznej Seniorom. Wiąże się to m.in. z możliwością otrzymywania przez mieszkańców, którzy ukończyli 60 rok życia, bezpłatnych Kart Seniora. Dają one możliwość korzystania ze zniżek w różnych firmach i instytucjach, które

są partnerami programu. W efekcie Karta Seniora pozwala dojrzałym ludziom na większą aktywność.²¹

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie przystąpił do ogólnopolskiego programu „Wspieraj Seniora”, który w szczególności obejmował pomoc w robieniu i dostarczeniu zakupów, wyprowadzeniu psa na spacer czy też przy innych czynnościach, które są utrudnione z uwagi na trwającą pandemię koronawirusa. Program był realizowany od 20 października do 31 grudnia 2020 roku.

Placówki opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych na terenie gminy Mieroszów:

- W 2004 roku został uruchomiony najnowocześniejszy na Dolnym Śląsku Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Inter-Med” o profilu psychogeriatrycznym w Sokołowsku, a w 2008 roku filia w Mieroszowie. Działalność ośrodków w Sokołowsku i Mieroszowie skupiona jest na pacjencie geriatrycznym i psychogeriatrycznym, z szeregiem zaburzeń o charakterze otępiennym, ze szczególnym wskazaniem na chorobę Alzheimera.
- W Sokołowsku znajduje się Dolnośląski Ośrodek Opieki Międzypokoleniowej „Biały Orzeł” placówka ta specjalizuje się w opiece nad osobami starszymi, a także po zabiegach operacyjnych, urazach, zawałach, udarach i chorobach nowotworowych. Jest możliwość pobytu w ramach NFZ.
- Dom Seniora „Jantar” w Rybnicy Leśnej zapewnia długoterminową, całodobową opiekę nad osobami w podeszłym wieku.
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Waligóra” w Sokołowsku świadczy usługi dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych. Jego zadaniem jest okresowe lub stałe objęcie całodobową opieką i pielęgnacją oraz kontynuacja leczenia osób przewlekle chorych niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania.²²
- Dzienny Dom Opieki Medycznej w Sokołowsku świadczy usługi w warunkach pobytowych zbliżonych do domowych, pacjenci mogą skorzystać z opieki lekarskiej, pielęgnacyjnej, opiekuńczej, usług rehabilitacyjnych oraz innych wspomagających usług medycznych i edukacyjnych, wymaganych stanem zdrowia pacjenta. Korzystanie ze świadczeń

²¹<https://walbrzych.naszemiasto.pl/mieroszow-dolaczyl-do-programu-gmina-przyjazna-seniorom/ar/c8-4967954>

²² <https://sanatoria-dolnoslaskie.pl/>

DDOM pozwala przygotować pacjenta i jego opiekunów do życia z niepełnosprawnością i dalszego samodzielnego funkcjonowania w warunkach domowych.

- Filia „Beta-Med” w Mieroszowie świadczy usługi z zakresu pielęgniarskiej opieki długoterminowej w domu pacjenta, pomocy w pozyskiwaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz medycznego, pomocy w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych, związanych z samodzielnym funkcjonowaniem w środowisku domowym oraz przygotowania pacjenta i jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.²³

Na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, a także innych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie gminy Mieroszów działają Stowarzyszenia tj.:

- „Z Seniorami Łatwiej”, którego celem jest podejmowanie inicjatyw służących ograniczeniu wykluczenia osób starszych z życia społecznego, prawnego, ekonomicznego i medialnego oraz dążenie do zmian negatywnych postaw wobec własnej i cudzej starości czy niepełnosprawności.
- „Mogę Wszystko” celem stowarzyszenia jest organizowanie czasu wolnego, inicjowanie, wspieranie wszelkich przedsięwzięć kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych oraz pomoc w reintegracji społecznej i zawodowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Fundacja „Spektra” jest fundacją działającą na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją. Celem fundacji jest aktywizacja społeczności lokalnej.²⁴
- Stowarzyszenie „Ich Radość” którego misją jest pomoc dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom na terenie gminy Mieroszów. W Stowarzyszeniu istnieje grupa wsparcia, gdzie matki mają szansę przedstawiać swoje problemy i osiągnięcia w pracy ze swoimi dziećmi.
- Fundacja Pomocy Dzieciom Niesłyszącym „Usłyszeć Świat” została powołana przez nauczycieli Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Nowym Siodle w celu niesienia pomocy dzieciom niesłyszącym. Pomoc skierowana jest głównie do wychowanków w/w Ośrodka a także do dzieci z wadą słuchu z powiatu wałbrzyskiego.

²³ <https://betamed.pl/oddzial-mieroszow>

²⁴ <http://fundacja-spektra.pl/o-nas/>

W ramach przygotowania niniejszego dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badania ankietowe wśród osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Mieroszów. Na początku badania poproszono osoby z niepełnosprawnościami o ocenę warunków życia w gminie. 29,41% ankietowanych jest raczej zadowolonych i taka sama liczba badanych jest raczej niezadowolona z warunków życia w gminie Mieroszów. Kolejno 11,76% respondentów jest bardzo niezadowolonych, natomiast 5,88% jest bardzo zadowolonych. Pozostałe 23,53% nie wyraziło opinii w tym temacie.

Wykres 17. Jak Pan/ Pani ocenia warunki życia w swojej gminie?

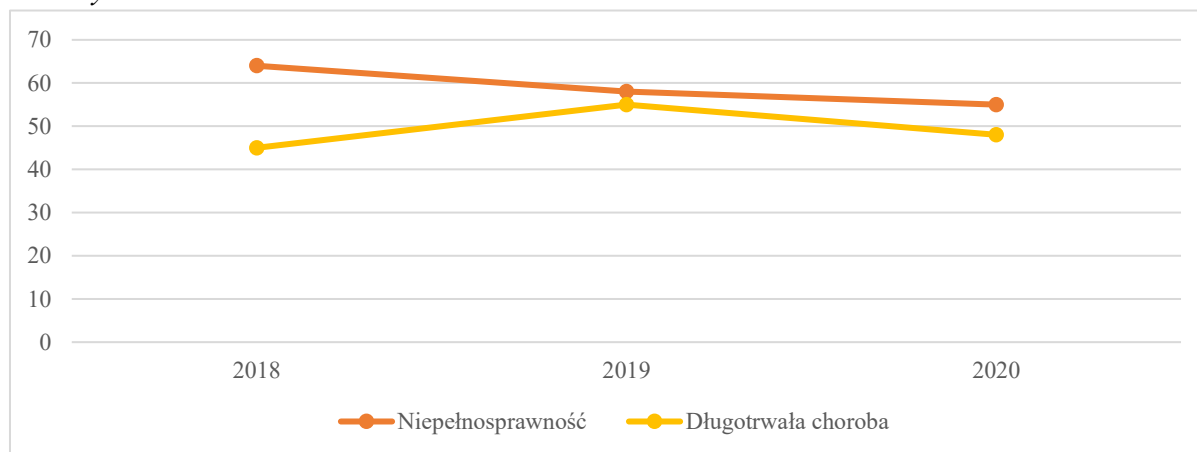

Ponadto 47,06% ankietowanych ma poczucie wykluczenia z lokalnej grupy społecznej ze względu na swoją niepełnosprawność. 29,41% wyraziło zdanie przeciwne, a pozostałe 23,53% badanych nie miało zdania w tym temacie.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki do udzielania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej, uprawniające między innymi do zasiłku okresowego, usług opiekuńczych, zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z danymi OPS w Mieroszowie, liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności z każdym rokiem maleje, natomiast liczba odbiorców pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na przestrzeni ostatnich trzech lat jest zmienna.

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

W 2020 roku gmina Mieroszów brała udział w Programach skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin. Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” skierowany był do osób w wieku do 75 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności. Program „Opieka wytchnieniowa” to wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

OPS w Mieroszowie podejmuje również inicjatywy na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych tj. imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne. Dokładną liczbę inicjatyw podjętych przez OPS przedstawia tabelka poniżej.

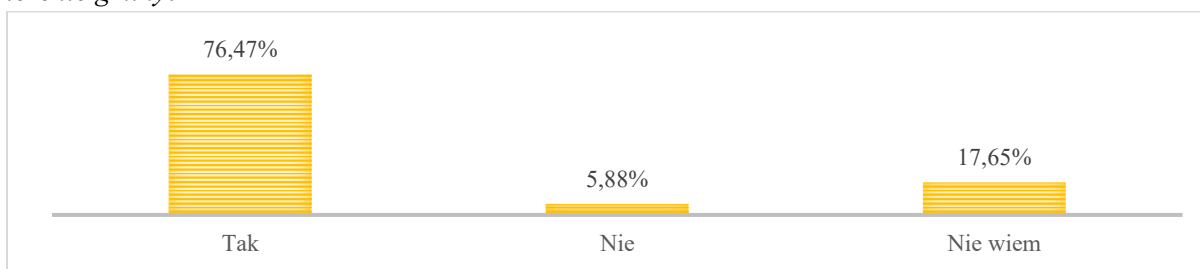
Tabela 28. Inicjatywy podejmowane na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych

	2018	2019	2020
Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych	17	15	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

W związku z powyższym, skierowano pytanie bezpośrednio do osób niepełnosprawnych czy są zainteresowane uczestnictwem w aktywnościach kulturalnych, rozrywkowych, turystycznych dedykowanym osobom z niepełnosprawnościami organizowanych na terenie gminy. Zdecydowana większość badanych tj. 76,47% chętnie weźmie udział w tego typu wydarzeniach, natomiast 5,88% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 17,65% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

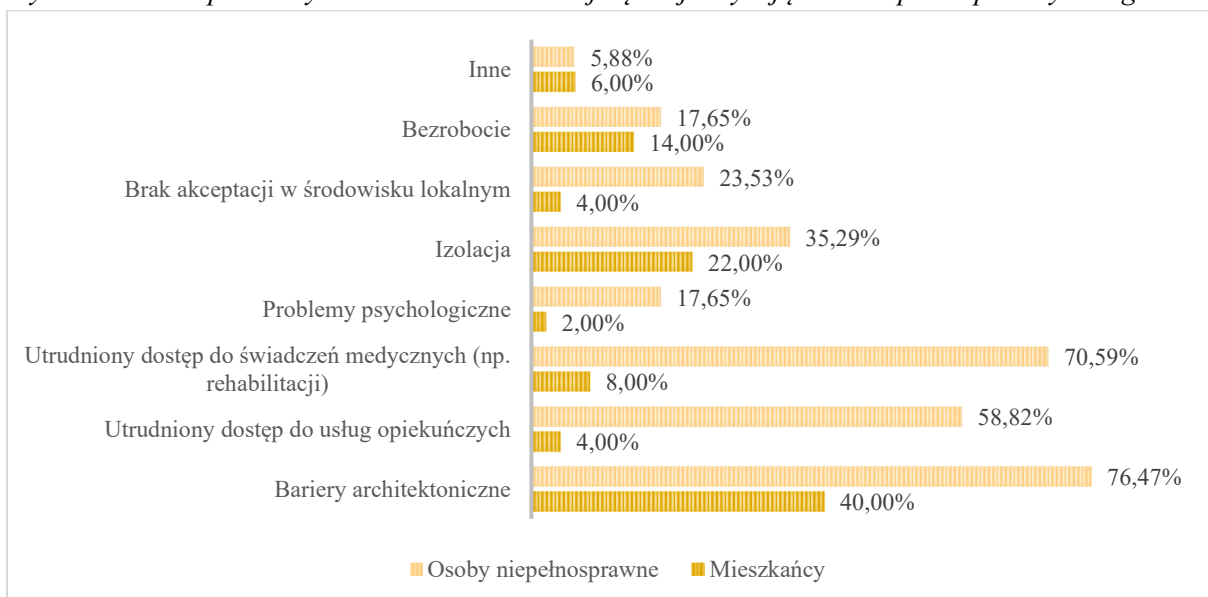
Wykres 19. Czy byłby Pan/ byłaby Pani zainteresowana uczestniczeniem w aktywnościach kulturalnych, rozrywkowych, turystycznych dedykowanym osobom z niepełnosprawnościami organizowanych na terenie gminy?

Biorący udział w badaniu mieszkańcy gminy oraz osoby z niepełnosprawnościami wskazały kilka problemów, które ich zdaniem najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne. W przypadku mieszkańców największa liczba ankietowanych zwróciła uwagę na problem związany z barierami architektonicznymi tj. 40,00%, kolejno to problem izolacji i bezrobocia.

Dla osób niepełnosprawnych bariery architektoniczne to również najczęstszy problem i taką odpowiedź wskazało 76, 47% badanych, następnie zwrócono uwagę na utrudniony dostęp do świadczeń medycznych oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych.

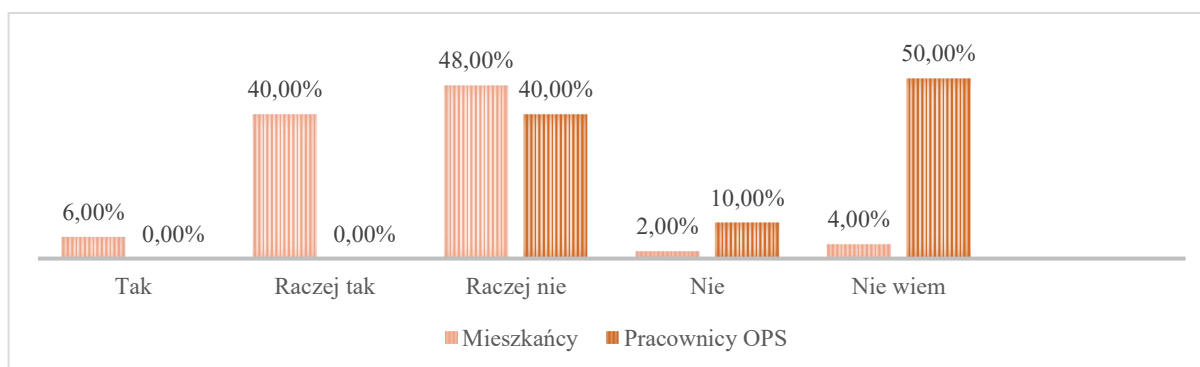
Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?

Najczęstszym problemem dotyczącym osoby niepełnosprawne wskazanym przez ankietowanych pracowników OPS były także bariery architektoniczne, ponadto pracownicy wymienili problemy tj. niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, brak zajęć skierowanych do osób niepełnosprawnych, niewystarczające wsparcie dla rodzin osób niepełnosprawnych, ubóstwo i niskie świadczenia rentowne.

Ponadto 50,00% mieszkańców oraz pracowników OPS przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy Mieroszów raczej nie uwzględniają potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Według 46,00% mieszkańców działania realizowane w gminie Mieroszów raczej uwzględniają potrzeby osób z niepełnosprawnościami, natomiast pozostałe 4,00% mieszkańców i 50,00% pracowników OPS nie wyraziło opinii w tym temacie.

Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

Podobne zdanie na ten temat miały osoby niepełnosprawne biorące udział w badaniu ankietowym. Większość respondentów twierdzi, iż w działaniach realizowanych na terenie gminy nie uwzględnia się potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto żaden z ankietowanych nie dostrzega w gminie ułatwień dla osób niepełnosprawnych, zwracają natomiast uwagę na utrudnienia tj. schody do Urzędu Miasta, Przychodni i brak podjazdu na rehabilitacje

Poproszono także osoby niepełnosprawne z gminy Mieroszów o ocenę funkcjonowania obszarów publicznych w gminie i dostosowania ich do osób niepełnosprawnych Tym samym 88,24% ankietowanych niedostatecznie oceniło dostosowanie infrastruktury, przestrzeni publicznej dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a pozostałe 11,76% badanych nie miało zdania w tym temacie.

Zapytano również osoby niepełnosprawne o dostosowanie infrastruktury, przestrzeni publicznej dla osób niewidomych i słabowidzących. Większość ankietowanych nie miało

zdania w tym temacie tj. 82,35%, a pozostałe 17,65% respondentów oceniło niedostatecznie dostosowanie infrastruktury dla osób niewidomych.

Równie nisko osoby niepełnosprawne oceniły dostosowanie strony internetowej instytucji publicznych dla osób niewidomych i słabowidzących. 17,65% ankietowanych oceniła ją niedostatecznie, natomiast 5,88% dostatecznie. Pozostałe 76,47% ankietowanych nie wyraziło zdania w tym temacie.

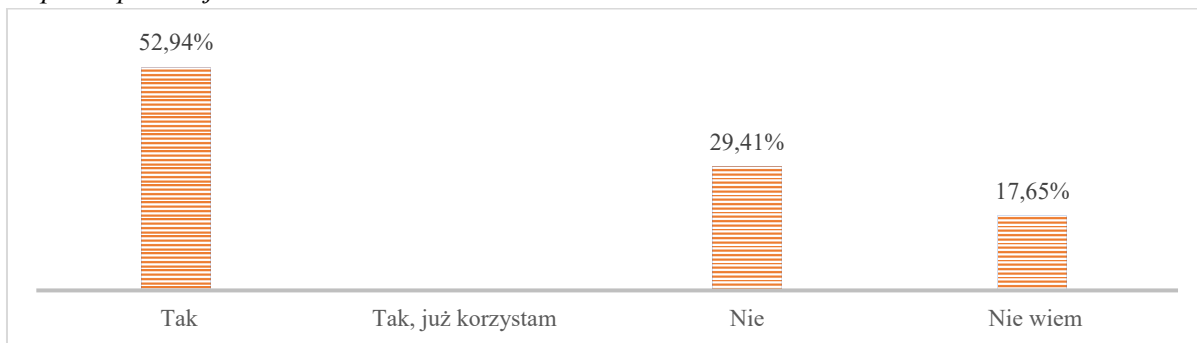
Ocenie osób niepełnosprawnych poddany został również poziom obsługi osób niepełnosprawnych i znajomość zasad komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach. Najwięcej ankietowanych tj. 52,94% oceniło poziom obsługi niedostatecznie, natomiast po 5,88% badanych oceniło bardzo dobrze i dobrze. Pozostałe 35,29% respondentów nie miało zdania w tym temacie.

Następne pytanie dotyczyło ogólnej dostępności informacji dla osób niepełnosprawnych, o sposobie i miejscu załatwiania sprawy, a także oznakowania w budynkach. Najwięcej osób tj. 35,29% oceniło dostępność informacji niedostatecznie. Po 17,65% ankietowanych oceniło dostatecznie i dobrze, natomiast 5,88% badanych oceniło bardzo dobrze. Pozostałe 23,53% respondentów nie wyraziło opinii w tym temacie.

Wśród działań mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w Gminie ankietowani mieszkańcy oraz ankietowane osoby niepełnosprawne wymieniały najczęściej dofinansowanie dla Stowarzyszeń, dofinansowanie usług opiekuńczych, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej, możliwość rehabilitacji domowej, usunięcie barier architektonicznych (windy lub podjazdy do różnych Instytucji), zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych, lekarzy specjalistów, oraz zapewnienie transportu (np. zakup busa przystosowanego dla osób niepełnosprawnych).

Mając na uwadze powyższe zapytano osoby niepełnosprawne czy potrzebują wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej. 52,94% ankieterów wyraziło chęć skorzystania z pomocy asystenta, 29,41% badanych miało zdanie przeciwne. Pozostałe 17,65% nie wyraziło swojej opinii.

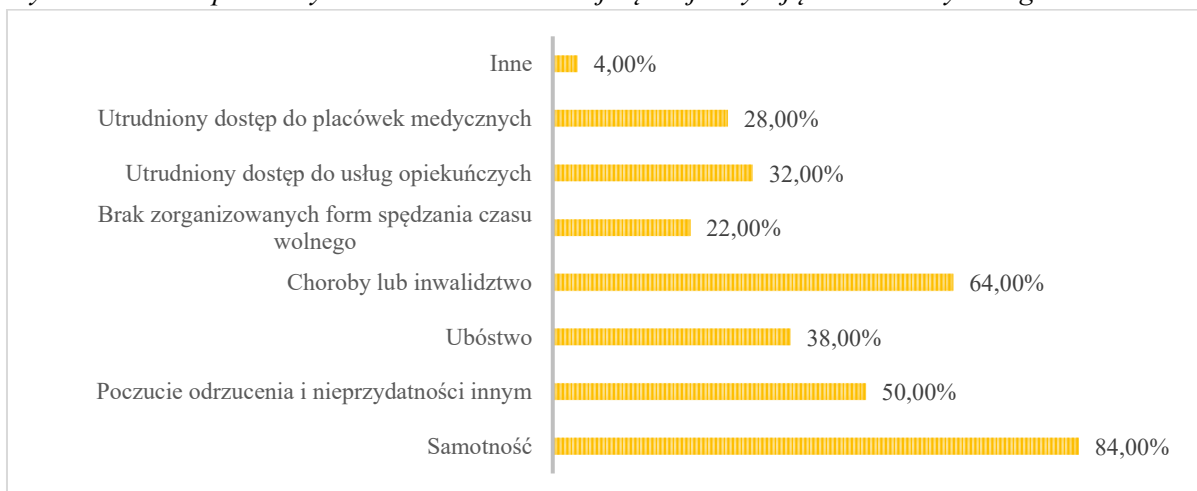
Wykres 22. Czy Pan/ Pani chciałby/chciałaby skorzystać ze wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej?

Uwagę zwraca również wynik wskazujący, iż 70,59% respondentów zna instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom niepełnosprawnym, a wśród nich wskazują głównie Stowarzyszenie „Ich Radość”.

W trakcie ankietyzacji poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej samotność oraz choroby i inwalidztwo. Zwrócono również uwagę na poczucie odrzucenia nieprzydatności innym, ubóstwo, utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, placówek medycznych lub brak zorganizowanych form spędzania czasu.

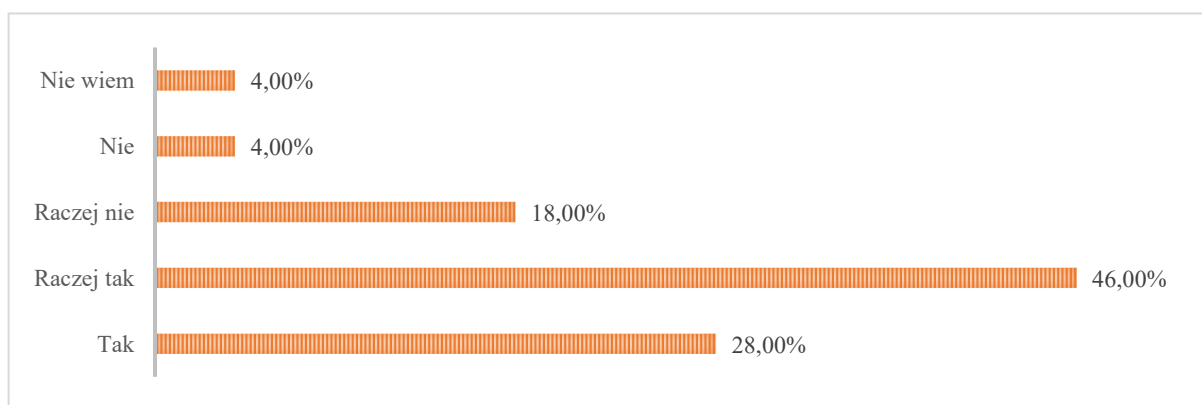
Wykres 23. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?

Pracownicy OPS uczestniczący w badaniu ankietowym, wśród problemów dotyczących osób starszych wymieniali najczęściej samotność, brak wsparcia ze strony bliskich/rodziny, problemy zdrowotne i niewystarczające usługi opiekuńcze, izolacja, problemy komunikacyjne związane z dojazdem do większych miast w celach leczniczych, rehabilitacyjnych czy kulturalnych.

46,00% ankietowanych mieszkańców przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy Mieroszów raczej uwzględniają potrzeby osób starszych, a 28,00% przyznało, że na terenie gminy uwzględnia się takie potrzeby. Pozostałe 22,00% badanych wyraziło natomiast zdanie przeciwne. 4,00% ankietowanych nie wyraziło zdania w tym temacie.

Wykres 24. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Według pracowników OPS działania realizowane na terenie gminy są raczej wystarczające i taką odpowiedź wskazało 30,00% ankietowanych, taka sama liczba badanych miała odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 40,00% nie wyraziło swojej opinii.

Respondenci wymienili działania, które ich zdaniem poprawiłyby sytuację osób starszych. Najczęściej wskazywali na nieodpłatne usługi rehabilitacyjne oraz utworzenie dziennej placówki pobytu. Wskazali również na spotkania integracyjne i pomoc osobom samotnym. Zwrócono również uwagę na konieczność organizowania Kampanii informujących o zagrożeniach i kradzieżach np. metoda „na wnuczka”.

Instytucje wspomagające osoby niepełnosprawne z terenu gminy:

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu (filia w Mieroszowie) dla osób niepełnosprawnych:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- szkoleń;
- stażu;
- prac interwencyjnych;
- przygotowania zawodowego dorosłych;
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- studiów podyplomowych;
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;

- bonu na zasiedlenie;
- bonu szkoleniowego;
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców²⁵.

Tabela 29. Instrumenty finansowane ze środków PFRON

<p>Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
<p>Uprawnienia osoby z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadające status „bezrobotnego” lub poszukującego pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).

²⁵ <https://walbrzych.praca.gov.pl/-/14313-dla-niepelnosprawnych>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu wychodząc naprzeciw osobom niepełnosprawnym podejmuje:

1. Działania zmierzające do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez:
 - Dofinansowywanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
 - Dofinansowywanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
 - Dofinansowywanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
 - Dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
2. Realizację Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd”.
3. Realizację programu celowego „Program wyrównywania różnic między regionami”.
4. Działania zmierzające do zapewnienia osobom niepełnosprawnym dziennego pobytu w Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy w Wałbrzychu.
5. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.²⁶

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności, a mianowicie lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Uzyskanie jednego z powyższych stopni pozwala na korzystanie z szeregu form pomocy, ulg i uprawnień takich jak np.

- ulgi komunikacyjne, podatkowe, zwolnienia z opłat radiowo-telewizyjnych,
- możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (np. w zakładzie pracy chronionej czy zakładzie aktywizacji zawodowej), możliwość korzystania ze szkoleń (w tym specjalistycznych), przyjęcie do ośrodków szkolenia zawodowego, podleganie przywilejom pracowniczym osób niepełnosprawnych,
- świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej – np. zasiłek stały,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,

²⁶ <https://pcpr.walbrzych.pl/>

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- korzystanie ze środowiskowego systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji, tj. z usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- możliwość wyrobienia karty parkingowej.²⁷

²⁷ <https://jakiwniosek.pl/wnioski/zdrowie/orzeczenie-o-niepelnosprawnosci/walbrzych>

Ubóstwo

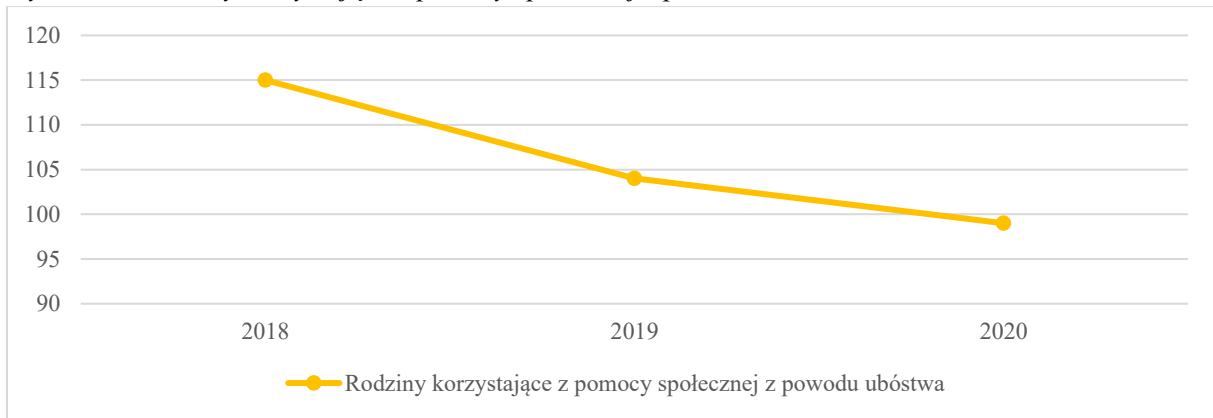
Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązany z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Zgodnie z danymi OPS w Mieroszowie na przestrzeni ostatnich trzech lat zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Wykres 25. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Według danych udostępnionych przez OPS w Mieroszowie liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa zmalała na przestrzeni ostatnich trzech lat. Liczba dzieci objętych programem dożywiania w 2020 roku zmalała o połowę w stosunku do roku poprzedniego.

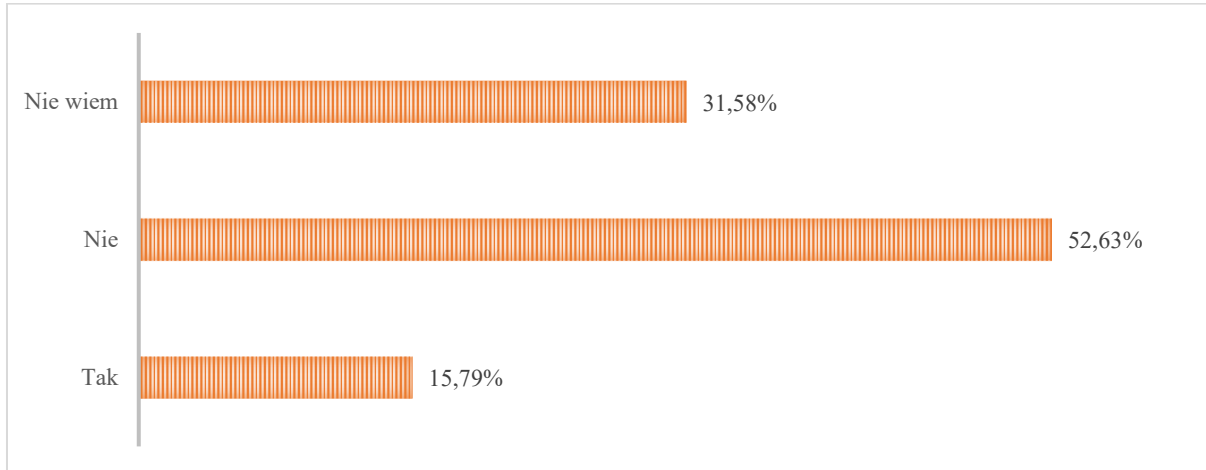
Tabela 30. Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa	191	177	161
Liczba rodzin z dziećmi ubiegających się o pomoc z systemu pomocy społecznej	51	47	36
Liczba dzieci objętych wsparciem:			
- dożywianie,	21	22	11
- kolenie letnie	10	10	10
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy:	630	598	564
- w tym mieszkań socjalnych	55	32	25
Liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne	17	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkół z terenu gminy Mieroszów zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków). 15,79% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a kolejne 52,63% zaprzeczyło. Pozostałe 31,58% przyznało, że nie posiada wiedzy na ten temat.

Wykres 26. Czy według Pani/Pana w szkole jest dużo uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego?

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

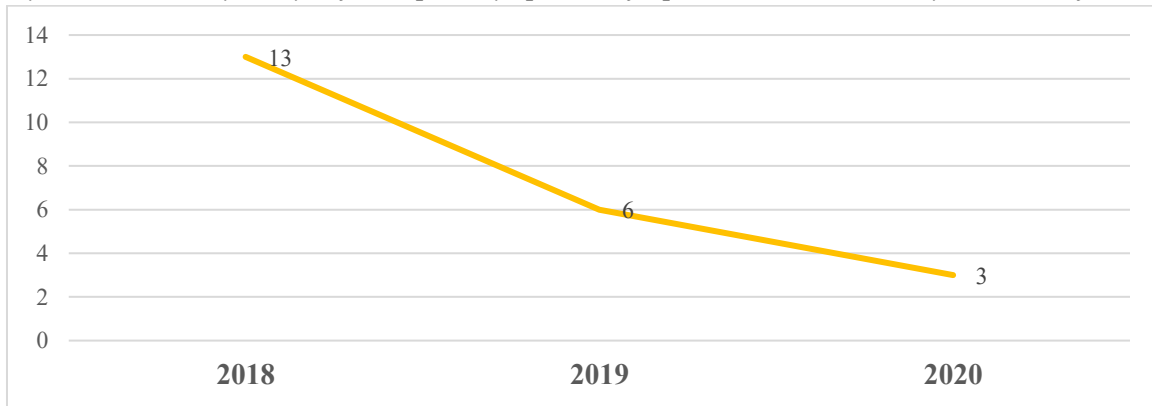
W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrastające bezrobocie, wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka.²⁸

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy Ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

²⁸ Miśkiewicz. M, *Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych*, Łódź 2013

Analizując szczegółowe dane OPS w Mieroszowie z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej zmalała. OPS w Mieroszowie realizuje na rzecz takich rodzin programy integracyjne.

Wykres 31. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Tabela 32. Liczba zrealizowanych projektów/programów integracyjnych na rzecz rodziny i dziecka

	2018	2019	2020
Liczba zrealizowanych projektów/programów integracyjnych na rzecz rodziny i dziecka	7	9	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników OPS jednoznacznie wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych oraz uzależnienia. Kolejno niepełna rodzina, niskie dochody i ubóstwo. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na przemoc w rodzinie, wielodzietność oraz niepełnosprawność/ długotrwała choroba.

Przemoc w rodzinie

Pojęcie przemocy w rodzinie jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [*], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.²⁹

Ponadto, przemoc w rodzinie występuje w różnych formach i przybiera różną postać. Najczęściej, kiedy mówimy o przemocy w rodzinie wyróżniamy jej dwa rodzaje jak:

- przemoc czynną - kiedy to gniew, złość agresora skierowana jest wprost na ofiarę i podejmuje on przy tym działania krzywdzące fizycznie, psychicznie czy seksualnie.
- przemoc bierną - gdzie dochodzi do różnego rodzaju zaniedbań (psychicznych, ekonomicznych, fizycznych czy seksualnych).

Do najczęstszych form przemocy w rodzinie zalicza się:

- przemoc fizyczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawianie życia ofiary.
- przemoc seksualną, czyli każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności.
- przemoc psychiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawianie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.
- przemoc ekonomiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.³⁰

²⁹ <http://www.niebieskalinia.pl/edukacja/podstawowe-informacje-o-przemocy/definicje/4114-przemoc-w-rodzinie-definicja-ustawowa> * Ustawa jako członka rodziny definiuje "osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą"

³⁰ Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., *Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości*, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005

Zasoby instytucjonalne działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Mieroszów:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, kuratorem sądowym, pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy, celem udzielenia pomocy osobom lub rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętych problemem przemocy (osobom doznającym przemocy, osobom stosującym przemoc, świadkom przemocy itp.). Celem działania zespołu jest koordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Według danych przekazane przez OPS w Mieroszowie w 2020 roku nie było rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast w latach poprzednich była to jedna rodzina. Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych w 2020 roku zwiększyła się w porównaniu do lat poprzednich.

Tabela 33. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	2018	2019	2020
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	1	1	0
Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem, w tym:	4	2	2
- kobiety	1	0	0
- mężczyźni	1	2	1
- dzieci	2	0	0
Liczba utworzonych Grup Roboczych	41	13	32
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	41	27	35

Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych	16	11	24
Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych ogółem, w tym:	25	12	34
- kobiety	15	5	18
- mężczyźni	10	6	15
- dzieci	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” była zdecydowanie najwyższa w 2020 roku. Ponadto w 2020 roku znacznie wzrosła liczba nowo wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 34. Procedura "Niebieskie Karty"

Stosowanie procedury NK przez uprawnione podmioty	2018	2019	2020
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	4	1	1
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Robocze	8	7	8
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Robocze	7	5	12
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	17	11	25
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku	10	8	24
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem, w tym:	6	8	10
- w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie	6	1	2
- po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań	0	7	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba osób objętych pomocą i wsparciem z powodu przemocy w rodzinie zmniejszyła się. Osoby dotknięte problemem przemocy najczęściej korzystają z pomocy w formie poradnictwa socjalnego.

Tabela 35. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (ogółem), w tym:	28	18	20
Kobiety	16	10	18
Mężczyźni	0	0	1
dzieci	12	8	1
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem, w tym:	37	29	20
- psychologicznego	2	5	8
- prawnego	0	0	0
- socjalnego	21	17	7
- zawodowego i rodzinnego	14	7	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Zgodnie z danymi przekazanymi przez OPS w Mieroszowie liczba ofiar przemocy w rodzinie w 2020 roku zwiększyła się niemal o połowę w porównaniu do roku 2019. Najczęściej ofiarami przemocy domowej są kobiety, a sprawcami mężczyźni.

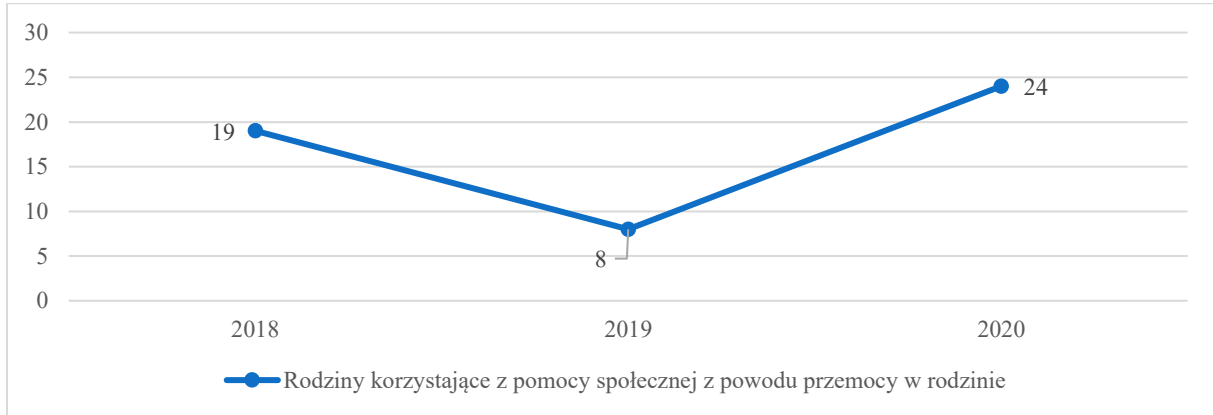
Tabela 36. Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie	2018	2019	2020
Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	23	18	35
Kobiety	16	10	18
Mężczyźni	0	0	1
Małoletni do 13 r.ż.	4	3	7
Nieletni w przedziale 13-18 lat	3	5	9
Liczba sprawców przemocy w rodzinie(ogółem), w tym:	19	11	21
Kobiety	1	2	3
Mężczyźni	18	9	17
Niepełnoletni	0	0	1
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	7	8	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w 2020 roku zwiększyła się, trzykrotnie w porównaniu do roku 2019.

Wykres 27. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy

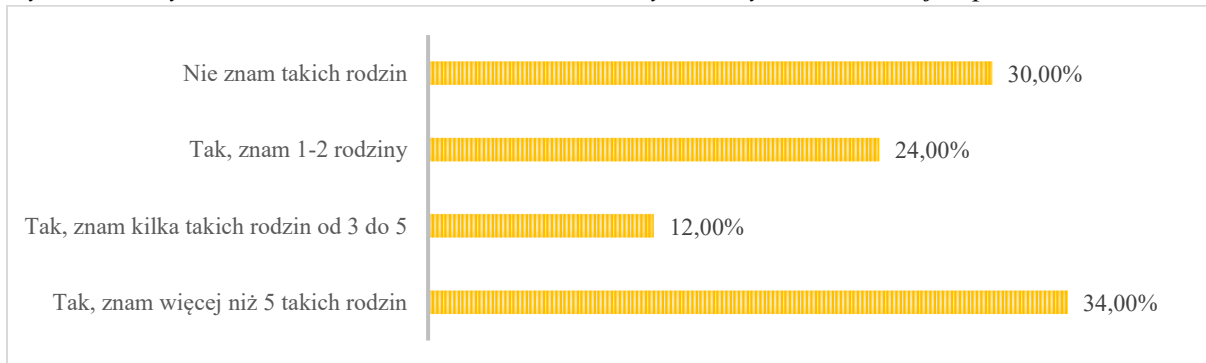
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Mieroszowie

Tabela 37. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

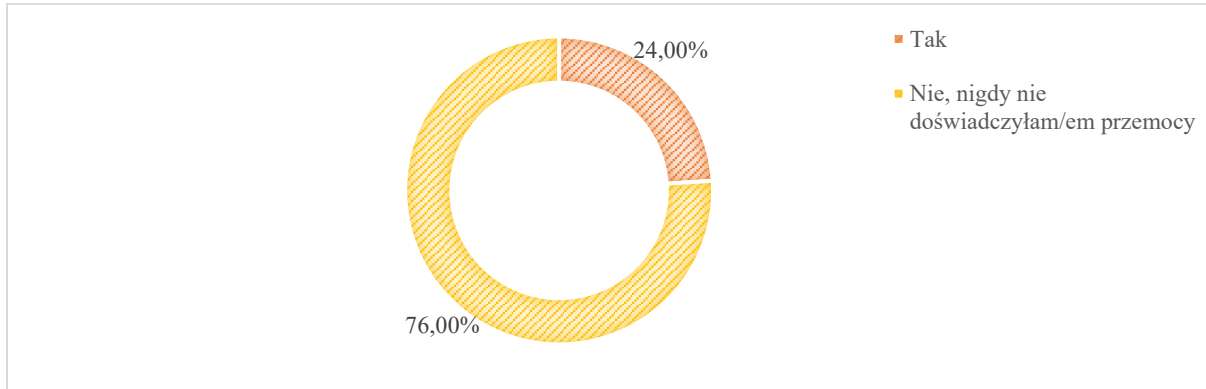
	2018	2019	2020
Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	1	1

Jak wynika z diagnozy zagrożeń społecznych, ogółem 70,00% ankietowanych mieszkańców z terenu gminy Mieroszów zna rodziny, w których stosowana jest przemoc, a 24,00% osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, gdzie sprawcą był najczęściej mąż lub partner.

Wykres 28. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?

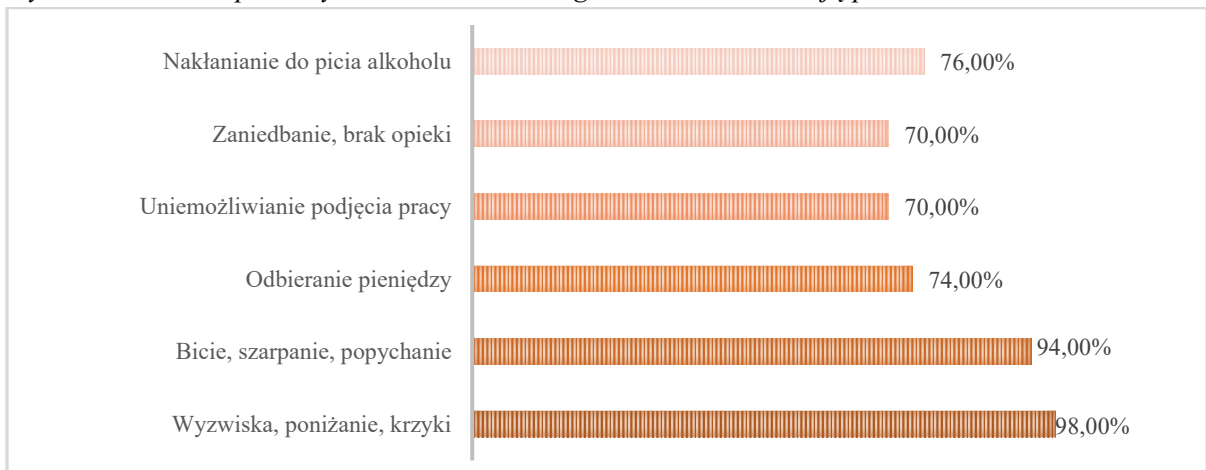
Wykres 29. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy w rodzinie?

Ponadto 31,58% uczestniczących w badaniu nauczycieli przyznało, że zna kilku uczniów, którzy mogą doświadczać przemocy w rodzinie, natomiast 5,26% nauczycieli uważa, że jest wielu takich uczniów w ich szkole.

W trakcie ankietyzacji zapytano dorosłych mieszkańców gminy Mieroszów które stwierdzenia oznaczają przemoc w rodzinie. 98,00% badanych uważa, iż przemoc to wyzwiska, poniżanie, krzyki. 94,00% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź, że przemoc to bicie, szarpanie i popychanie, natomiast według 76,00% ankietowanych przemoc oznacza nakłanianie do picia alkoholu. Pozostałe odpowiedzi przedstawia poniższa tabelka.

Wykres 30. Które z poniższych stwierdzeń według Pana/Pani oznaczają przemoc w rodzinie?

Zapytano także mieszkańców gminy Mieroszów czy znają instytucje na terenie gminy które pomagają osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tylko 56,00% ankietowanych, a wśród nich wskazali głównie OPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policję oraz Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pozostałe 44,00% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest, w tym przypadku dobrem dziecka.³¹

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów reagowania na złe zachowanie dziecka. Większość rodziców uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, a w dalszej kolejności upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Wielu rodziców stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Żaden z rodziców nie przyznał się do stosowania siły fizycznej wobec dziecka.

Następnie zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Zdecydowaną większość tj. 83,33% stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci. Pozostałe 16,67% przyznało się do stosowania tego typu kar rzadko, raz na pół roku.

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu gminy Mieroszów uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców tj. 92,59%. Przeciwnie zdanie w tym temacie wyraziło 5,56% ankietowanych. Pozostałe 1,85% badanych nie miało zdania w tym temacie.

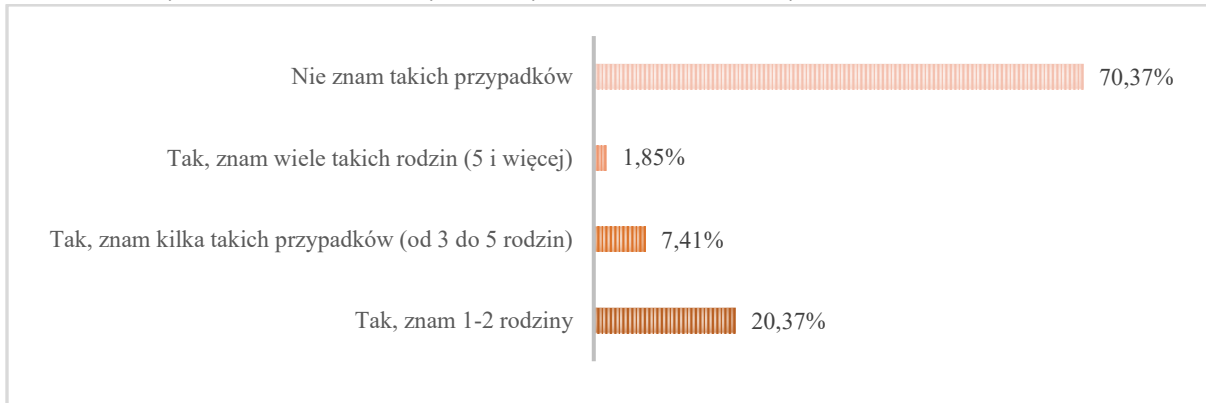
Gdy zapytano rodziców o to czy stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jest dopuszczalne w sytuacji kiedy na to zasłużyły, 7,41% rodziców udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

³¹ Halemba. K, Izdebska. A, *Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009*

W drodze badania okazało się również, że 61,11% ogółu badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 25,93% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 12,96% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż łącznie 29,63% ankietowanych zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.

Tabela 38. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci

W trakcie ankietyzacji zapytano również mieszkańców gminy Mieroszów czy uważają, że rodzic może uderzyć swoje dziecko. Większość respondentów tj. 84,00%, uważa, iż nie powinno się stosować kar cielesnych, że jest to przestępstwo, natomiast 8,00% ankietowanych twierdzi, iż można skarcić dziecko cielesnie, jeżeli inne metody zawodzą. 2,00% badanych twierdzi, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 6,00% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Mieroszów, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, odsetek osób, które używały substancji psychoaktywnych dynamicznie wzrasta wraz z ich wiekiem. Wśród uczniów klas piątych i szóstych, 7,89% badanych przyznało się do spożywania alkoholu, a 5,26 % uczniów do palenia papierosów. W grupie uczniów klas siódmych i ósmych wskaźniki te były ponad trzykrotnie wyższe.

Tabela 39. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	7,89%	20,78%
palenie papierosów	5,26%	20,78%

Ponadto wielu ankietowanych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi.

Tabela 40. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	26,32%	63,64%
palenie papierosów	47,37%	68,83%
zażywanie narkotyków	10,53%	9,09%

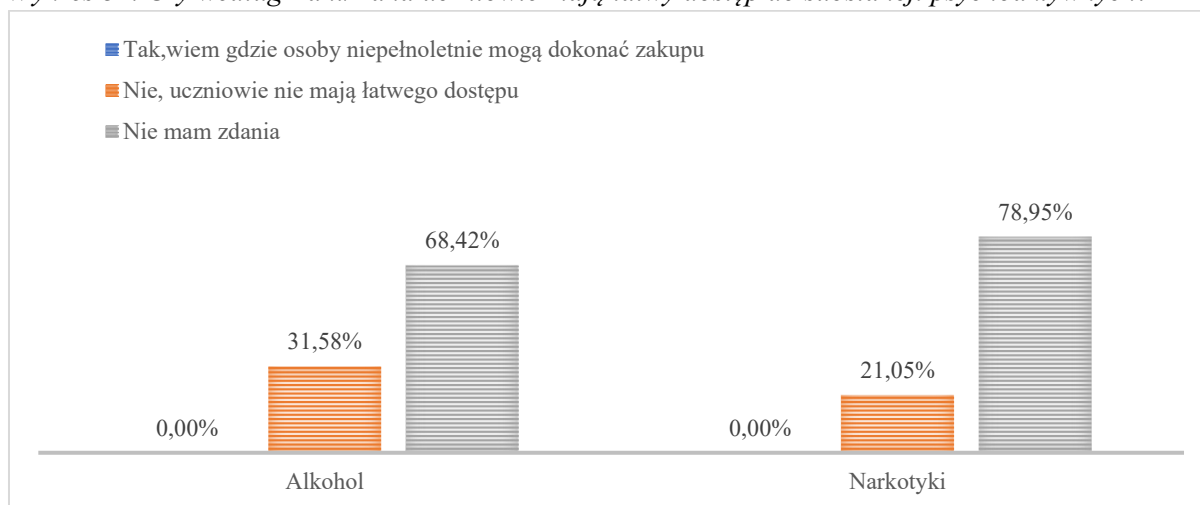
Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym skierowanym do nauczycieli ze szkół podstawowych z terenu gminy Mioszów. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem jest dość mocno rozpowszechniony, szczególnie w przypadku spożywania alkoholu i palenia papierosów.

Tabela 41. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	Alkohol	Papierosy	Narkotyki
Według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	5,26%	5,26%	0,00%
W szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	73,68%	63,16%	31,58%
W naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	21,05%	31,58%	68,42%

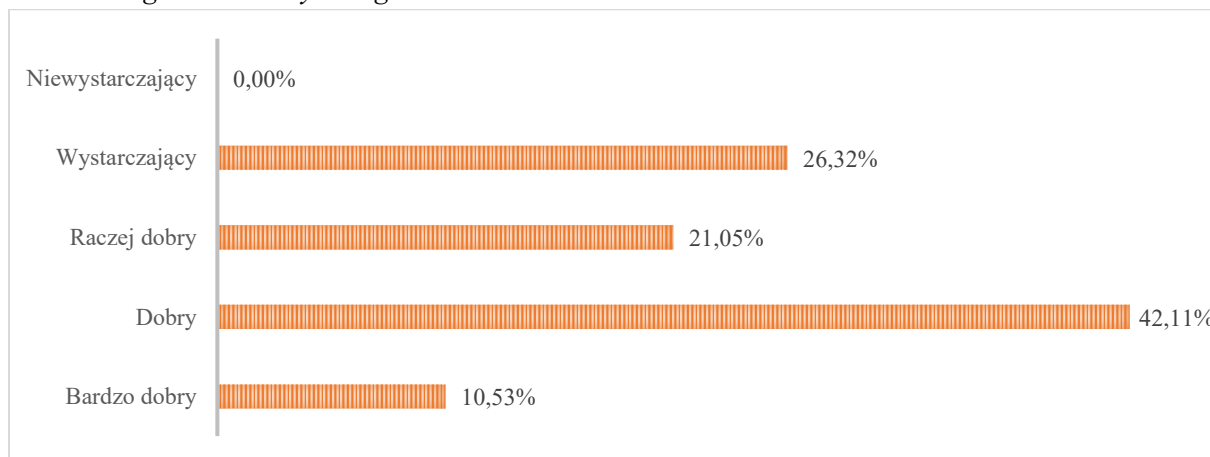
Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, wszyscy ankietowani określili ją jaką trudną lub nie potrafili udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 31. Czy według Pani/Pana uczniowie mają łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych?

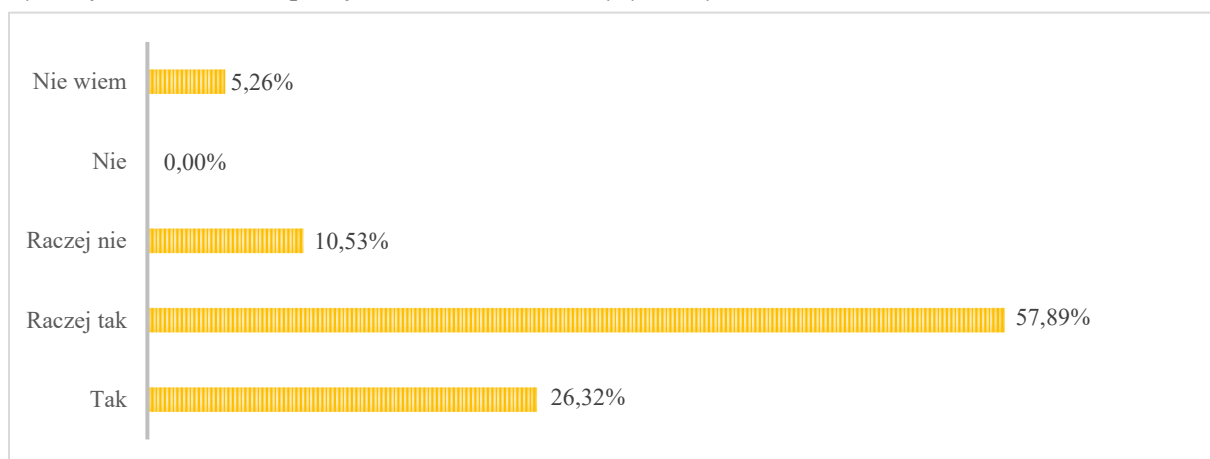
Pozytywnym jest, iż większość nauczycieli uczestniczących w badaniu, dobrze oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.

Wykres 32. Jak ocenia Pani/Pan swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego?

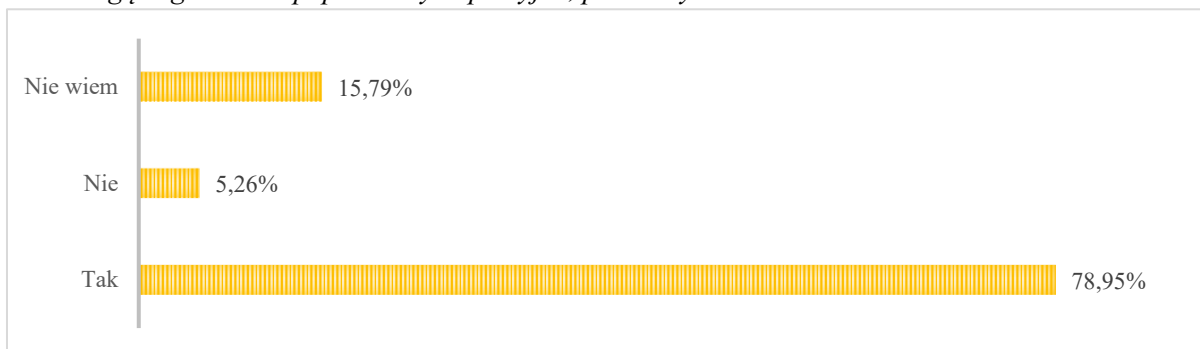
Ponadto większość nauczycieli jest zdania, że są odpowiednio przygotowani do udzielenia pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych.

Wykres 33. Czy według Pani/Pana nauczyciele są przygotowani do udzielania pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych?

Nieco niepokojącym jest, iż ponad 78,95% nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem.

Wykres 34. Czy według Pani/Pana wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem?

Większość nauczycieli tj. 47,37% przyznała, że szkoły zapewniają odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego dla uczniów. Odmienne zdanie w tym zakresie wyraziło 31,58% respondentów. Pozostałe 21,05% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.³²

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród rodziców uczniów z terenu gminy Mieroszów, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 77,78% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem. 18,52% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem, natomiast pozostałe 3,70% ankietowanych twierdzi, że nie ma stałego kontaktu z dzieckiem ze względu na inne obowiązki.

³² Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, *Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży*, 2011

Zdecydowana większość rodziców przyznała, że ich dzieci rozmawiają z nimi na temat swoich problemów. 35,19% z nich odpowiedziało, że ich dzieci dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami, a 62,96% badanych rodziców stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim. Pozostałe 1,85% przyznało natomiast, że dziecko nigdy nie podejmuje z nimi takich rozmów.

W drodze badania okazało się również, że zdecydowana większość tj. 92,59% badanych rodziców ma świadomość tego jak ich dziecko spędza swój wolny czas. Pozostałe 7,41% przyznało natomiast, iż nie ma pojęcia czym zajmuje się ich dziecko w wolnym czasie.

Gdy zapytano badanych rodziców o to czy znają kolegów, znajomych, z którymi spotyka się ich dziecko, wszyscy udzielili odpowiedzi twierdzącej.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, zdaniem 87,04% respondentów ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Pozostałe 12,96% przyznało, iż wie o kłopotach swojego dziecka, a najczęściej wymienianymi problemami były konflikty z rówieśnikami, problemy z nauką oraz nadpobudliwość dziecka.

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało, 42,59% respondentów stwierdziło, iż zdarza się to rzadko, a 18,52% przyznało, iż takie sytuacje występują od czasu do czasu. Pozostałe 38,89% zadeklarowało, że ich dziecko nigdy nie zachowuje się agresywnie.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców czy ich dziecko pali papierosy, zdecydowana większość tj. 98,15% zdecydowanie przyznała, że ich dziecko nie ma kontaktu z tą używką. Pozostałe 1,85% stwierdziło, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W przypadku pytania o upojenie alkoholowe, prawie wszyscy respondenci udzielili odpowiedzi przeczącej. Taką odpowiedź wskazało 96,30%, natomiast 1,85% przyznało, że zdarzyło się to jeden lub dwa razy. Pozostałe 1,85% ankietowanych nie ma pojęcia czy taka sytuacja miała miejsce.

Ponadto 100,00% rodziców jednogłośnie zadeklarowało, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających- narkotyków lub dopalaczy.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów z terenu gminy Mieroszów, o to czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Większość respondentów tj. 88,89% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 11,11% przyznało, że nie potrafiliby rozpoznać czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 70,37% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, iż doskonale orientuje się w tym zakresie, natomiast 29,63% posiada częściową wiedzę na temat znajomości narkotyków i skutków ich używania.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkoły istnieje zagrożenie narkotykami. 20,37% przyznało, że taki problem występuje na terenie szkoły, natomiast 29,63% stanowczo zaprzeczyło. Pozostałe 50,00% nie umiało jednoznacznie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że większość rodziców podejmuje rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym 38,89% robi to bardzo często, a 53,70% zadeklarowało, że rozmawia, ale rzadko. Pozostałe 7,41% przyznało, iż nigdy nie podejmuje takich rozmów z dziećmi.

Nieco niepokojącym jest wynik, iż 53,70% respondentów nie zna w swoim środowisku instytucji pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 46,30% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Ostatnie pytanie tej części dotyczyło działań jakie zdaniem rodziców należy podejmować w celu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Na pierwszym miejscu respondenci wskazali na organizowanie dla dzieci i rodziców spotkań z pedagogiem, psychologiem, lekarzem. Na kolejnej pozycji znalazło się organizowanie dla dzieci różnych form czasu wolnego tj. kółek zainteresowań, wycieczek, zawodów sportowych, festynów. Następnie zdaniem rodziców należałoby organizować

pogadanki na wywiadówkach, podczas spotkań rodziców z dyrektorem. Inne działania jakie zaproponowali rodzice to organizowanie spotkań z osobami uzależnionymi, które opowiedzą o konsekwencjach używania substancji psychoaktywnych.

Przemoc rówieśnicza

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż uczniowie szczególnie narażeni są na agresję słowną, ośmieszanie, wyzywanie i grożenie. 26,32% uczniów klas piątych i szóstych oraz 19,48% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy. Ponadto, wraz z wiekiem badanych wzrasta częstotliwość występowania zjawisk przemocy poza terenem szkoły, jak również uczestnictwa w czynnych aktach przemocy.

Tabela 42. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Spotykane przejawy przemocy poza szkołą	18,42%	24,68%
Czynne uczestnictwo w aktach przemocy	7,89%	14,29%

Bycie ofiarą przemocy jak i świadomość obecności w szkole osób, których się boimy, wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie. Często prowadzi do zamykania się w sobie, wycofania, a nawet obwiniania, że to z nami jest coś nie tak, dlatego ktoś w stosunku do nas stosuje przemoc. Nauczyciele powinni zatem kontrolować, aby zjawisko przemocy nie rozprzestrzeniało się, ale też starać się rozmawiać o przemocy z uczniami, którzy jej doświadczają. Tym bardziej, że na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy, 61,05% uczniów klasy piątej i szóstej oraz 65,00% uczniów klasy siódmej i ósmej odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga.

Nieco niepokojący okazał się wynik dotyczący poziomu wiedzy uczniów w zakresie instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych przemocą. Jak wynika z danych, aż 42,11% uczniów klasy piątej i szóstej oraz 53,75% uczniów klas starszych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość ankietowanych, zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej wie na czym polega zjawisko hejtu. Ponadto wielu uczniów

potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Wykres 35. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Tak, doświadczyłem tego osobiście	10,53%	22,08%
Tak, ale nie doświadczyłem tego osobiście	23,68%	40,26%
Nie, to zjawisko nie występuje w naszym środowisku szkolnym	28,95%	11,69%
Nie wiem	36,84%	25,97%

Występowanie aktów agresji i przemocy wśród uczniów potwierdzają również uczestniczący w ankietyzacji nauczyciele, jednak jak twierdzi zdecydowana większość z nich są to nieliczne przypadki. Wszyscy ankietowani jednogłośnie przyznali, iż wiedzą jak reagować w sytuacji wystąpienia przemocy pomiędzy uczniami.

Wykres 36. Czy w szkole spotyka się Pani/Pan z aktami agresji i przemocy wśród uczniów?

Cyberprzemoc

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych- choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z terenu gminy Mieroszów. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 43. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Doświadczenie cyberprzemocy	15,79%	27,27%
Stosowanie cyberprzemocy	5,26%	11,69%

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów z klas siódmych i ósmych tj. 83,12% nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą, natomiast w klasach piątych i szóstych jest to 52,63% uczniów.

Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze

SARS-CoV-2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*) to wirus wywołujący zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej- jednostkę chorobową nazwaną COVID-19 (*coronavirus disease-19*). Pierwsze zachorowania na COVID-19 odnotowano w grudniu 2019 roku w Chinach. W styczniu 2020 roku choroba zaczęła się szybko rozprzestrzeniać na całym obszarze Chin kontynentalnych, z epicentrum w mieście Wuhan. Wirus SARS-CoV-2 okazał się wysoce zakaźny, a przenoszony z człowieka na człowieka drogą kropelkową bardzo szybko dotarł do najbardziej odległych części świata. Już po dwóch miesiącach od wybuchu epidemii w Wuhan, COVID-19 osiągnął rozmiary pandemii, co ogłosiła Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) dnia 11 marca 2020 r.

Pierwszy przypadek zakażenia wirusem w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. Od 14 marca obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a od 15 marca wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny. Z kolei od 20 marca, zgodnie z rozporządzeniem ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego, obowiązuje w Polsce stan epidemii.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii wprowadzono szereg ograniczeń i obostrzeń dotyczących życia społecznego m.in. funkcjonowania placówek oświatowych, instytucji publicznych, zakładów pracy, sklepów, lokali usługowych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa. Decyzją rządu zamknięte zostały wszystkie placówki oświatowe, szkoły, przedszkola, żłobki. Wprowadzone zostały ograniczenia w funkcjonowaniu galerii handlowych, sklepów branżowych. Zamknięto wszystkie zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, salony tatuażu i piercingu. Zawieszono również wykonywanie zabiegów rehabilitacyjnych i masaży. Zamknięte zostały hotele i inne miejsca noclegowe, kina, teatry, instytucje kultury, obiekty sportowe, sale zabaw, restauracje, puby. Wprowadzono zakaz przebywania na plażach i terenach zielonych, pełniących funkcje publiczne. Zakaz dotyczył m.in. parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych i zoologicznych. Wprowadzono także ograniczenia w przemieszczaniu się oraz zakaz gromadzenia się czyli m.in. organizację imprez masowych, wesel itp. Pandemia z dnia na dzień unieruchomiła niemal jedną trzecią mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ograniczenia podjęte wskutek epidemii najbardziej dotknęły branżę turystyczną, transport, przewoźników lotniczych, gastronomię, organizatorów imprez masowych, teatry, kina, branżę fashion, galerie handlowe oraz przemysł farmaceutyczny.

Według wyliczeń Centrum Analiz Ekonomicznych ponad 780 tys. pracowników w Polsce jest szczególnie narażonych na negatywne gospodarcze konsekwencje pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, a 57% z nich stanowią kobiety. Przewiduje się ogólne pogorszenie sytuacji na rynku pracy, należy zatem skupić się na efektywnej informacji przedsiębiorców oraz sprawnej realizacji działań pomocowych w ramach dostępnych programów tarczy antykryzysowej.

W wyniku pandemii COVID-19 sytuacja w podstawowych obszarach społeczno-gospodarczych w okresie trzech kwartałów br. była gorsza niż rok wcześniej. Poniżej poziomu sprzed roku ukształtowała się m.in. produkcja sprzedana przemysłu, produkcja budowlano-montażowa oraz sprzedaż detaliczna. Zmniejszyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, wyższe niż przed rokiem było bezrobocie rejestrowane. W trzecim kwartale br. w niektórych obszarach obserwowano poprawę: wzrosła w skali roku produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna; pogłębił się natomiast spadek produkcji w budownictwie.³³

W badaniu ankietowym zapytano nauczycieli czy w wyniku pandemii zaobserwowali u uczniów niepokojące zachowania. Łącznie 94,74% wskazało, iż najczęściej wśród uczniów można zaobserwować apatię, znużenie oraz niechęć do nauki.

Tabela 44. Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak?

Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak?	Tak, u większości uczniów	Tak, dotyczy tylko kilku uczniów	Nie obserwuję takich zachowań	Nie wiem
Aпатиę, znużenie, niechęć do nauki	47,37%	47,37%	5,26%	0,00%
Wzmóżony stres	21,05%	52,63%	21,05%	5,26%
Alienację, zamknięcie na kontakty z rówieśnikami	15,79%	68,42%	15,79%	0,00%
Wzmóżoną agresję słowną	15,79%	63,16%	21,05%	0,00%
Inne, np. brak systematyczności i sumienności, kłopoty z wyrażeniem własnych emocji, strach przed publiczną wypowiedzią, niechęć do zajęć ruchowych, uzależnienie od Internetu i smartfonów oraz agresja w stosunku do rodziców	31,58%	10,53%	5,26%	52,63%

³³ Główny Urząd Statystyczny, *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2020 r.*, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoleczno-gospodarczej/sytuacja-spoleczno-gospodarcza-kraju-we-wrzesniu-2020-r-,1,101.html>

Idąc dalej, zadano pytanie czy czasie trwania pandemii nauczyciele zwrócili uwagę na niepokojące zjawiska związane z zachowaniem uczniów. Najczęściej zauważalnym problemem wśród kilku uczniów jest pogorszenie się relacji w rodzinie oraz zachowanie autoagresywne.

Kolejno zapytano rodziców, czy według nich pandemia wpłynęła niekorzystnie na relacje z dzieckiem. 64,81% zaprzeczyło twierdząc najczęściej, że dzięki pandemii mogą spędzać więcej czasu z dziećmi. Natomiast 35,19% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie uznając, iż w związku z nauką zdalną ich dzieci zbyt dużo czasu spędzają przed komputerem, są bardziej nerwowe jak również mają zbyt mały kontakt z rówieśnikami i zamykają się w sobie.

Idąc dalej zadano pytanie rodzicom z terenu gminy Mieroszów czy w wyniku pandemii zaobserwowali u swojego dziecka niepokojące lub problemowe zachowania. Największy odsetek tj. 42,59% zaobserwował apatię, znużenie oraz niechęć do aktywności.

W dalszej części zadano uczniom klas młodszych i starszych pytanie, czy w związku z pandemią zaczęli odczuwać negatywne emocje. Największe odsetki, zarówno w klasach młodszych, jak i starszych zmierzyły się ze znużeniem, przemęczeniem, brakiem energii oraz stresem.

Tabela 45. Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:

Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:	Uczniowie klas piątych i szóstych		Uczniowie klas siódmych i ósmych	
	Tak	Nie	Tak	Nie
Stres	50,00%	50,00%	54,55%	45,45%
Lęk	7,89%	92,11%	33,77%	66,23%
Znużenie, przemęczenie, brak energii	50,00%	50,00%	57,14%	42,86%
Brak chęci do nauki	44,74%	55,26%	53,25%	46,75%
Złość	39,47%	60,53%	40,26%	59,74%
Inne: samotność, smutek, strach, niepewność oraz wahania nastroju	0,00%	100,00%	24,68%	75,32%

Możemy zauważyć, iż pandemia spowodowała wiele problemów wśród uczniów poszczególnych klas. Niepokojącym jest, iż najwyższe odsetki z poszczególnych klas wskazały, iż zwiększył się czas użytkowania Internetu oraz korzystania z telefonu. Wielu uczniów zasygnalizowało kłopoty ze snem.

Tabela 46. Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować, że czasami masz problemy związane:

Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować, że czasami masz problemy związane:	Uczniowie klas piątych i szóstych		Uczniowie klas siódmych i ósmych	
	Tak	Nie	Tak	Nie
- ze snem	34,21%	65,79%	44,16%	55,84%
- z brakiem apetytu	18,42%	81,58%	24,68%	75,32%
- z niechęcią do kontaktów z kolegami i koleżankami	13,16%	86,84%	32,47%	67,53%
- z dogadywaniem się z rodzicami	28,95%	71,05%	23,75%	74,03%
-ze zbyt długim korzystaniem z Internetu, telefonu (poza zajęciami szkolnymi)	39,47%	60,53%	50,65%	49,35%

Na samym końcu zadano uczniom pytanie jaki wpływ ma nauka zdalna na różne aspekty ich życia. Bez zmian zarówno wśród uczniów młodszych i starszych zostały ocenione relacje z rówieśnikami, relacje w rodzinie oraz wyniki w nauce. Młodszy uczniowie zadeklarowali, iż w wyniku nauki zdalnej pogorszył się ich stan zdrowia, natomiast uczniowie starsi twierdzą, że nic się w tym aspekcie nie zmieniło i jest jak dawniej.

W badaniu przeprowadzonym wśród pracowników OPS zadano pytanie jakie grupy społeczne najbardziej ucierpiały podczas pandemii, do kogo w pierwszej kolejności należy kierować wsparcie. Wśród odpowiedzi najczęściej wymieniani byli seniorzy, osoby niepełnosprawne oraz dzieci i młodzież.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej gminy Mieroszów oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwój;
- szans (z ang. opportunities) -uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w gminie Mieroszów;
- zagrożeń (z ang. threats) -uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej w gminie Mieroszów oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele.

W analizie SWOT dla gminy Mieroszów uwzględniono takie obszary jak:

- 1) ochrona zdrowia;
- 2) pomoc społeczna;
- 3) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 4) rynek pracy;
- 5) edukacja;
- 6) problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA

Mocne strony

- Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej- działalność przychodni: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "TELLMED" w Mieroszowie, NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Piotr Polański w Mieroszowie.
- Dwa gabinety stomatologiczne.
- Dostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej.

Słabe strony

- Utrudniony dostęp do lekarzy POZ z uwagi na trwającą sytuację epidemiczną.
- Brak opieki całodobowej.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.
- Brak apteki czynnej całodobowo.
- Zbyt mała ilość realizowanych programów profilaktycznych.

Szanse

- Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej.
- Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców.
- Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.

Zagrożenia

- Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę.
- Utrzymująca się sytuacja epidemiczna.
- Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę OPS.
- Zaangażowanie pracowników OPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych (m.in. praca socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne).
- Funkcjonowanie ogólnopolskiego programu Karta Dużej Rodziny.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony

- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową np. psycholog dziecięcy.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Zubożenie społeczeństwa.
- Niewystarczające finansowanie pomocy społecznej.
- Problem przemocy w rodzinie.
- Problem alkoholizmu i uzależnień.
- Niewystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.
- Działalność Punktu Pomocy Psychologicznej.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Szkolenia dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Działalność świetlicy środowiskowej przy OPS również dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Słabe strony

- Alkoholizm jako najważniejszy problem występujący na terenie gminy Mieroszów według badanych mieszkańców.
- Wczesna inicjacja alkoholowa wśród dzieci i młodzieży (deklarowany w badaniu ankietowym wiek 11 lat).
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że blisko 92,00% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (ponad 62,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie przypadków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (56,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Brak znajomości instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym (tylko 60,00% ankietowanych posiada wiedzę w tym zakresie).

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zagrożenia

- Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Nasilenie skali zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Potencjał demograficzny- znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.
- Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.
- Działalność „Akademii Malucha” świadczącej opiekę dla dzieci do lat 3, co korzystnie wpływa na aktywizację zawodową kobiet.

Słabe strony

- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo.
- Ogólny wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.
- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Realizacja programów pomocowych w ramach tarczy antykryzysowej w związku z COVID-19.

Zagrożenia

- Wzrost liczby osób bezrobotnych (m.in. z powodu pogorszenia sytuacji gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19).
- Wysokie koszty pracodawców.
- Zjawisko nielegalnego zatrudnienia.
- Brak perspektyw zawodowych szczególnie dla ludzi młodych.

EDUKACJA

Mocne strony

- Dobra dostępność do infrastruktury przedszkolnej oraz szkół podstawowych.
- Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta edukacyjna na terenie gminy.
- Wystarczająca ilość miejsc w świetlicach szkolnych.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna i kulturalna.

Słabe strony

- Brak szkół ponadpodstawowych na terenie gminy.
- Dostatecznie oceniane przez mieszkańców działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Brak wystarczającej oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży.

Szanse

- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne).
- Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.

Zagrożenia

- Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany koniecznością nauki zdalnej wprowadzonej w związku z sytuacją epidemiczną).
- Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników OPS w pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
- Świadczenia dla osób niepełnosprawnych.
- Działalność Stowarzyszeń dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- Przystąpienie do programu „Wspieraj Seniora”.
- Certyfikat Gminy Przyjaznej Seniorom.
- Działalność Klubów Seniora.
- Działalność Uniwersytetu III Wieku.
- Udział Gminy w programach tj.: „Opieka wytchnieniowa” oraz ”Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych”.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych.
- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy, posiadający Szkołę Podstawową oraz Branżową Szkołę I Stopnia przeznaczony dla dzieci, które posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Liczne placówki opiekuńczo-lecznicze dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Słabe strony

- Istniejące bariery architektoniczne.
- Wykluczenie społeczne, samotność.
- Niska aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.
- Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.
- Dostatecznie oceniane przez ankietowanych działania gminy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
- Niedostatecznie oceniona przez osoby niepełnosprawne infrastruktura przestrzeni publicznej dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- Niedostatecznie oceniony przez osoby niepełnosprawne poziom obsługi osób niepełnosprawnych i znajomość zasad komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach w miejscach publicznych.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze i niepełnosprawne w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zagrożenia

- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
- Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością.
- Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Izolacja i brak akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy gminy Mieroszów wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez gminę wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi (36,00%), pomoc osobom niepełnosprawnym (34,00%), przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (32,00%), a także przeciwdziałanie ubóstwu, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży, wsparcie osób starszych (po 22,00%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na przeciwdziałanie narkomanii oraz zapewnienie opieki przedszkolnej (po 18,00%), zapewnienie opieki w żłobkach i ochrona zdrowia (po 16,00%), ograniczanie bezrobocia (12,00%) oraz wspieranie rodzin wielodzietnych (10,00%).

Tabela 47. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

36,00%	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
34,00%	Pomoc osobom niepełnosprawnym
32,00%	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie
22,00%	Przeciwdziałanie ubóstwu
22,00%	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży
22,00%	Wsparcie osób starszych
18,00%	Przeciwdziałanie narkomanii
18,00%	Zapewnienie opieki przedszkolnej
16,00%	Zapewnienie opieki w żłobkach
16,00%	Ochrona zdrowia
12,00%	Ograniczanie bezrobocia
10,00%	Wspieranie rodzin wielodzietnych

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu skupiona jest na wspieraniu rodziny, pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą domową, ubóstwem czy bezrobociem. Istotna jest także pomoc osobom starszym oraz niepełnosprawnym. Wypełnienie takiej misji wymaga wdrożenia celów strategicznych oraz operacyjnych wraz z kierunkami działań. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

1. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE RODZINY
1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo
Kierunki działania: <ul style="list-style-type: none">➤ Edukacja rodzin skupiająca się na przekazywaniu właściwego modelu dotyczącego wypełniania ról rodzicielskich;➤ Realizacja projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;➤ Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci;➤ Udzielanie wsparcia rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;➤ Organizowanie programów integracyjnych oraz szkoleniowych skierowanych dla rodzin dysfunkcyjnych, tworzenie grup samopomocowych.
1.2 Pomoc rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa
Kierunki działania: <ul style="list-style-type: none">➤ Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych;➤ Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego);

- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych /niepełnych.

1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

Kierunki działania:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;
- Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych).

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

Kierunki działania:

- Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych;
- Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2021-2027

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Urząd Miejski w Mieroszowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Placówki oświatowe,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówki kulturalne,
- Jednostki sportowo-rekreacyjne,
- Ośrodki zdrowia z terenu gminy,
- Psycholodzy i terapeuci.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba warsztatów/programów/pogadank skierowanych do rodziny;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z sytemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy;
- Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba zorganizowanych programów integracyjnych dla rodzin wielodzietnych;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo- wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

2. CEL STRATEGICZNY- PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Kierunki działania:

- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym/narkomanii;
- Wsparcie działalności szkół, Policji, ośrodków zdrowia w profilaktyce uzależnień;
- Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych, szkołach, świetlicach;
- Ograniczenie promocji napojów alkoholowych skierowanej do młodzieży i dzieci;
- Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień.

2.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie

Kierunki działania:

- Zwiększanie skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie (m.in. pomoc materialna, prawna, opieka lekarska);
- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie;

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla sprawców przemocy w rodzinie;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy w rodzinie;
- Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA);
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie;
- Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy w rodzinie;
- Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy w rodzinie.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2021-2027

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Urząd Miejski w Mieroszowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Placówki oświatowe,
- Psycholodzy, terapeuci,
- Ośrodki zdrowia z terenu gminy,
- Świetlice.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba osób skierowanych do GKRPA;
- Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie;

- Liczba założonych Niebieskich Kart;
- Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu/narkotyków oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie.

3. CEL STRATEGICZNY-

PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I BEZROBOCIU

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

Kierunki działania:

- Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie;
- Udzielanie wsparcia osobom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wyposażenia ich w podręczniki, pomoce szkolne czy odzież. Ponadto, zapewnianie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

3.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

Kierunki działania:

- Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Działalność informacyjna dla osób bezrobotnych o możliwościach pomocowych, dostępnych formach wsparcia;
- Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.);
- Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów);
- Szczególne wsparcie na rynku pracy osób:
 - niepełnosprawnych;
 - młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy;
 - bezrobotnych po 50 roku życia;
 - bezrobotnych, które utraciły zatrudnienie w wyniku pandemii Covid-19;
- Realizowanie spotkań, które mają na celu promowanie idei samozatrudnienia.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2021-2027

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu (filia w Mieroszowie),
- Urząd Miejski w Mieroszowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Placówki oświatowe,
- Organizacje pozarządowe,
- Świetlice z terenu gminy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem;
- Liczba zorganizowanych szkoleń, praktyk oraz staży zawodowych;
- Liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń.

4. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

Kierunki działania:

- Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, diagnoza potrzeb;
- Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego osobom starszym i niepełnosprawnym przez Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- Zapewnienie dostępu do rehabilitacji i pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny;
- Organizacja opieki wytechnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych; tworzenie placówek wsparcia dziennego;
- Wsparcie Klubów Seniora;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne (impresy, wycieczki, spotkania integracyjne);
- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych (np. klub seniora, warsztaty, wycieczki).

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2021-2027

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Urząd Miejski w Mieroszowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodki zdrowia z terenu gminy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu (filia w Mieroszowie),
- Placówki kultury,
- Świetlice.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- ✓ Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- ✓ Liczba zrealizowanych inwestycji w celu likwidacji barier architektonicznych;
- ✓ Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne).

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy przyjęto w oparciu o strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W latach 2019-2020 doszło do znaczących zmian w przepisach prawa, które rozszerzyły katalog osób uprawnionych do świadczenia 500+, a tym samym znacznie wzrosły koszty realizacji świadczeń wypłaconych przez OPS. W związku z powyższym, w prognozie wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej uwzględniono koszty poniesione w roku 2018 i tym samym na lata 2021-2027 przyjęto średnią wzrostu ok. 8% w zakresie pomocy społecznej i pozostałych działań w zakresie polityki społecznej. Uwzględniono tu również kwoty 300+ i 500+ które od czerwca 2022 roku będą obsługiwane przez ZUS. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii przyjęto średnią 5%, natomiast w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej i rodzinnej przyjęto średnią 7%. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

Tabela 48. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mieroszów na lata 2021-2027

Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej
2018	7 264 051
2019	8 306 668
2020	9 867 095
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej
2021	9 221 177
2022	6 791 902
2023	5 201 919
2024	5 618 072
2025	6 067 518
2026	6 552 920

2027	7 077 153
Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii
2018	99 879
2019	106 958
2020	89 609
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
2021	110 000
2022	125 000
2023	131 250
2024	137 812
2025	144 703
2026	151 938
2027	159 353

Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej i rodziny
2018	57 435
2019	42 520
2020	33 740
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej i rodziny
2021	14 000
2022	14 980
2023	16 028
2024	17 150
2025	18 351
2026	19 635
2027	21 010

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Mieroszów na lata 2021-2027 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiągniętych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie co trzy lata poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności Strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowanie możliwości zagrożeń, usprawnianie zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Miasta i Gminy Mieroszów, Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu z filią w Mieroszowie.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Mieroszów będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców w latach 2015- 2020.....	16
Tabela 2. Przyrost naturalny w latach 2015-2020.....	17
Tabela 3.Placówki wychowania przedszkolnego na terenie gminy	18
Tabela 4. Szkoły podstawowe na terenie gminy	19
Tabela 5. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi	19
Tabela 6. Realizowane programy profilaktyczne.....	21
Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek.....	22
Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w latach 2018-2020.....	24
Tabela 9. Przestępstwa na terenie gminy	24
Tabela 10. Przestępstwa odnotowane na terenie gminy w latach 2015-2020	25
Tabela 11. Imprezy kulturalne na terenie gminy Mieroszów w roku 2020	28
Tabela 12. Liczba osób pracujących w gminie Mieroszów w latach 2017-2020.....	35
Tabela 13. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Mieroszów	37
Tabela 14. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	41
Tabela 15. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną.....	41
Tabela 16. Powody przyznawania pomocy społecznej	42
Tabela 17. Korzystający ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych w latach 2017-2019 ..	42
Tabela 18. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.....	43
Tabela 19. Liczba rodzin którym przyznano zasiłek i świadczenia	43
Tabela 20. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Mieroszów w latach 2017-2020	45
Tabela 21. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.	47
Tabela 22. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020.....	50
Tabela 23. Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin	51
Tabela 24. Punkt Pomocy Psychologicznej	51
Tabela 25. Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień.....	52
Tabela 26. Działalność profilaktyczna w latach 2018-2020	52
Tabela 27. Podział mieszkańców ze względu na wiek.....	55
Tabela 28. Inicjatywy podejmowane na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.....	59
Tabela 29. Instrumenty finansowane ze środków PFRON	66

Tabela 30. Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego	70
Wykres 31. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej	73
Tabela 32. Liczba zrealizowanych projektów/programów integracyjnych na rzecz rodziny i dziecka.....	73
Tabela 33. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	75
Tabela 34. Procedura "Niebieskie Karty"	76
Tabela 35. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	77
Tabela 36. Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie.....	77
Tabela 37. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	78
Tabela 38. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci..	81
Tabela 39. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów	82
Tabela 40. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	82
Tabela 41. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	83
Tabela 42. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	89
Tabela 43. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	91
Tabela 44. Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak? .	93
Tabela 45. Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:	94
Tabela 46. Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować , że czasami masz problemy związane:	95
Tabela 47. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	105
Tabela 48. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mieroszów na lata 2021-2027	116

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gmina Mieroszów- sołectwa.....	15
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców na płeć- statystyki na rok 2020	16
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020	17
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	20
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?.....	23
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?	29
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?	30
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	30
Wykres 8. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2017-2020.....	35
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020.....	36
Wykres 10. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?.....	38
Wykres 11. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?	38
Wykres 12. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2019.....	44
Wykres 13. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	45
Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.....	46
Wykres 15. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol?	48
Wykres 16. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?.....	48
Wykres 17. Jak Pan/ Pani ocenia warunki życia w swojej gminie?.....	58
Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby.....	59
Wykres 19. Czy byłby Pan/ byłaby Pani zainteresowana uczestniczeniem w aktywnościach kulturalnych, rozrywkowych, turystycznych dedykowanym osobom z niepełnosprawnościami organizowanych na terenie gminy?.....	60
Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?	60

Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?.....	61
Wykres 22. Czy Pan/ Pani chciałby/chciałaby skorzystać ze wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej?.....	63
Wykres 23. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?	63
Wykres 24. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?	64
Wykres 25. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	70
Wykres 26. Czy według Pani/Pana w szkole jest dużo uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego?.....	71
Wykres 27. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy	78
Wykres 28. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?	78
Wykres 29. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy w rodzinie?.....	79
Wykres 30. Które z poniższych stwierdzeń według Pana/Pani oznaczają przemoc w rodzinie?	79
Wykres 31. Czy według Pani/Pana uczniowie mają łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych?	83
Wykres 32. Jak ocenia Pani/Pan swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego?.....	84
Wykres 33. Czy według Pani/Pana nauczyciele są przygotowani do udzielania pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych?	84
Wykres 34. Czy według Pani/Pana wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem? ..	85
Wykres 35. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym.....	90
Wykres 36. Czy w szkole spotyka się Pani/Pan z aktami agresji i przemocy wśród uczniów?	90

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. *Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/agenda-2030>
2. Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., *Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości*, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005
3. Główny Urząd Statystyczny, *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2020 r.*
4. Halemba. K, Izdebska. A, *Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje*, *Dziecko krzywdzone* nr 3(28), 2009
5. Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, *Praca zbiorowa Zdrowie i jego uwarunkowania. Problem narkomanii i narkotyków w Polsce. Rozmiar trendy i zjawiska*, Lublin 2017
6. Miśkiewicz M, *Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych*, Łódź 2013
7. *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-zarządzanie-rozwojem>
8. *Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2021-2030* dostęp on-line: <https://bip.powiatwalbrzyski.pl/attachments/download/1062>
9. *Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-strategii-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-do-roku-2020--z-perspektywa-do-2030-r>
10. *Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2020-2025*; dostęp on-line: https://bip.mieroszow.pl/_downloads/konsultacje_spoeczne/28082019/PROJEKT_STRATEGII_ROZOWJU_GMINY_MIEROSZOW_NA_LATA_2020-2025.pdf
11. *Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>
12. *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* dostęp on-line: http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/SRWD/projekt_strategii/SRWD_2030.pdf

13. *Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 roku* dostęp on-line:
https://um.walbrzych.pl/sites/default/files/pliki/gospodarka/strategia_rozwoju_aglomeracji_walbrzyskiej_do_2030_r.pdf
14. Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, *Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży*, 2011

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl>
2. <https://www.gov.pl/>
3. <https://mieroszow.pl/>
4. <https://pl-pl.facebook.com/GminaMieroszow/>
5. <https://mck.pl/>
6. <http://ops.mieroszow.pl/>
7. <http://www.parpa.pl/>
8. <https://www.polskawliczbach.pl>
9. <https://www.walbrzyszek.com/>
10. <https://walbrzych.naszemiasto.pl/>
11. <https://isap.sejm.gov.pl>
12. <https://sanatoria-dolnoslaskie.pl/>
13. <https://betamed.pl>
14. <https://spis.ngo.pl>
15. <https://walbrzych.praca.gov.pl>
16. <https://pcpr.walbrzych.pl/>
17. <https://jakiwniosek.pl/>
18. <https://odbuduj.sokolowsko.org/>